

9559
Dhr. Claude GEKIERE
Herfstlaan 59
9800 DEINZE

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Versijnt tweemaandelijks
(niet in juni)
Uitgiftkantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:
Tony VANHEE

14^e jaargang nr. 1

Reigerslaan 2

FEBRUARI 2006

9800 DEINZE

*****

Hoofdredacteur: Demuyne Guido, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drogen

Onze internet-site: <http://www.vvfdeinze.be>

Op onze internetsite staan reeds de indexen van de huwelijken van Deinze (periode 1830-1860) en van Nazareth (periode 1796-1820)

Activiteiten:

Op **dinsdag 4 april 2006** van 20.00 uur tot 22.00 uur in de benedenzaal van de Openbare Bibliotheek van Deinze – kelderverdieping – ingang langs Markt: Voordracht:

GESCHIEDENIS VAN DE BIDPRENTJES

door Claude Gekiere, ondervoorzitter VVF-Deinze

Het bidprentje, of anders gezegd de blijvende herinnering aan een overledene, heeft een eigen geschiedenis.

Wil je méér weten? We verwachten jullie...

HERNIEUWING LIDGELDEN

Indien U uw lidmaatschapsbijdrage 2006 (5 €) nog niet zou hebben betaald vragen wij U deze te willen overschrijven op rekening nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze.

Nationale leden van VVF zijn niet verplicht om deze bijdrage te storten maar hun bijdrage is steeds van harte welkom.

WAT BETEKENT "LOTING EN LOTELING" ?

(Vervolg van Leiestam 5/2005 p. 541-543).

Hendrik Conscience (1812-1883) heeft de sociale problemen die we beschreven in vorige Leiestam in het daglicht gesteld bij het verschijnen van zijn boek "De Loteling" in 1851. Hij verwekte hiermee opschudding. Bijzonder ook omdat hij de in die tijd vreselijke oogkwaal die in het leger heerste aankloeg. Door ondervoeding en gebrek aan elementaire hygiëne leidde deze oogziekte in het kamp van Beverlo tot tijdelijke blindheid bij heel wat soldaten. Daarom noemde men dit probleem "beverlite". Dat gebeurde in de 19 de eeuw. Lang geleden...maar tijdens mijn legerdienst midden de jaren vijftig vorige eeuw, moesten wij er op toezien dat rekruten, minstens eens per week een douche namen, voeten wasten,... We leerden ze eten met mes en vork, lieten ze slapen tussen "lakens",... Voor vele jongens waren dat allemaal nieuwe begrippen, hadden ze thuis nooit gekend of gezien... (amper een kleine 50 jaar geleden...)

Maar laten we verder de problemen bespreken van de loting en lotelingen.

BIJGELOOF EN VERGETEN FOLKLORE

Bijna elke loteling zal op het bewuste dag van de loting wel gedacht hebben aan de gewijde medaille of schapulier op zijn borst, het stukje paaskaars of muntstuk-met-kruis in de plunjezak, aan de noveen of de "goede-orde pater" die aan het bidden was, of de bedevaart, gedaan of nog te doen!

Sommige families hadden, of beweerden het toch, een geheim middel om een goed nummer te trekken. Maar, en dat spreekt voor zich, ze hielden het angstvallig in de familie, want eens het geheim bekend, verloren de remedies hun kracht.

De meest gewichtige talisman was wel het vlies van kinderen die "met de helm" geboren waren. Dit vlies werd ingenaaid in de voering van de kleding die de opgeroepene moest dragen de dag van de loting. Het bijgeloof schreef zekere eigenschappen toe aan dit vlies dat bij de geboorte van sommige kinderen het hoofd omgeeft.

Er waren ook proeven die moesten uitwijzen wie een goed lot zou trekken. Zo moesten de jongelui, gezeten rond de Leuvense stoof (ook buizenkachel genoemd) een lucifer aanwrijven tegen de gloeiende vuurpot. Verbrandt het "stekje" regelmatig en volledig, zonder dat het afbrokkelt of breekt, ga dan maar met een gerust hart naar de loting, maar oei als het afbreekt...

Verder waren er vele gebruiken, van grootmoeder aan moeder doorgegeven, en nooit openbaar verteld, zeker niet als het middel gefaald had. Zo was er het "klavervierblad", in de jas genaaid. Naast de schietgebeden en aanroepingen, was vooral het evangelie van Sint-Jan: "In den beginne was het woord..." als bijzonder krachtig aangeprezen. De waskaarsen op Lichtmis gewijd, werden zorgvuldig bewaard voor de dag van de loting. In Gent gingen de moeders, de zusters of de verloofden kaarsen branden in het Groot Begijnhof ter ere van Sint-Antonius.

In Brugge werd in het klooster der zusters Maricolen, de "Lieve Vrouw der Lotelingen", een beeld uit 1500, vereerd. In de omgeving van Perwez had men kaarsen van een bepaalde vorm, "comésias" genoemd, met Lichtmis gewijd, die de dag van de loting bleven branden tot het resultaat bekend was. Op sommige plaatsen maakte men een kruis boven de voordeur of in de schouw. Natuurlijk waren er ook de bedevaarten, de missen en de kloosterorden....allemaal gebruiken met betrekking tot de godsdienstige gebruiken van de familie.

Maar er waren ook de profane gebruiken. Kwakzalvers en wonderdoeners kwamen als de tijd gekomen was, aan moeders huis, en lieten zich zeer goed betalen voor hun werk. Gewoonlijk werd de helft van het ereloon vooruitbetaald. De andere helft werd door het heerschap ten huize afgehaald als de zaak gelukt was. In geval van mislukking werd er zelfs niet aan

gedacht, uit eerbied voor het mysterieuze, de wonderdoener te beschuldigen. Gewoonlijk kreeg de loteling zelf de schuld, omdat hij de opgelegde verplichtingen niet stipt zou hebben nageleefd, en hij zou zijn "mea culpa" zelf mogen slaan.

Het was een slecht teken wanneer de loteling bij het verlaten van zijn woning op de bewuste morgen, een vreemdeling als eerste tegenkwam, en als dat een vrouw was, mocht hij alle hoop laten varen. Daarom werd veelal beroep gedaan op een goede buur, die de jongen eerst kwam wekken, en hem daarna op de deur van diens huis als eerste een goede dag wenste.

Vanzelfsprekend mocht de loteling onderweg met niemand spreken en moest hij liefst een omweg maken. Een hand geven aan een andere loteling was fataal, het was immers het goede nummer in de hand geven van die andere...

Wie de linkerhand stak in het trommeltje, was veroordeeld, en nooit mocht het nummer genomen worden dat het eerst in het oog viel.

En zo zal iedere streek wel zijn eigen gebruiken, wondermiddelen en rituelen gekend hebben. Voor het geneeskundig onderzoek waren er ook afdoende middelen. Heel de geschiedenis door hebben rekruten al het mogelijke gedaan om hun gezondheidstoestand zo slecht mogelijk voor te stellen en ziekten te suggereren om toch maar geen legerdienst te moeten doen...

De planttrekkers hadden een uitgebreide keuze, volgens het lichaamsdeel dat zich moest opofferen of het ongemak of pijn die moest doorstaan worden.

Na enkele dagen de baard te hebben ingestreken met castorolie, kreeg je een afstotelijke baardziekte.

Hartkloppingen waren gemakkelijk te verkrijgen: tabakssap drinken, zeepwater of bruine (groene) zeep naar binnen happen, nuchter 25 tot 30 gram haver eten of geweekte koffiebonen kauwen, gedrenkt in picrinezuur. Allemaal zaken die ik de lezer niet zou aanraden.

Het volstond ook een kip te doden, het bloed ervan te mengen met zout en ten gepaste tijde uit te spuwen en dan heel gewoon de heren te vertellen dat dit de laatste tijd wel meer voorkwam...

Op het platteland bestond er een aantal specialisten die de lengte van de opgeroepen konden terugbrengen tot juist onder het vereiste minimum. Sommigen gingen zelfs zover om zich te verminken om toch maar geen legerdienst te moeten doen. Over het algemeen hakten ze zich daarvoor een of meer vingers af. Men kan zich deze wanhoopsdaden voorstellen als men weet dat in die tijd de dienstplicht jaren kon duren en het garnizoensleven zeer hard was.

De dag van de loting, bij het buitenkomen uit de zaal, werd het nummer vastgemaakt op de hoed of muts, en de hele dag werd er gevierd, gezongen en veel gedronken, uit vreugde of uit verdriet, volgens het geval... In sommige dorpen bestond de gewoonte dat lotelingen een duif loslieten, met aan de poot het nummer, goed of slecht, en enkele minuten later was de uitslag thuis bekend (GSM's zijn van latere datum...). In de gemeenten en dorpen werd tot laat in de nacht gevierd en gezongen. Een greep uit de vele liederen:

"veel lievere, veel lievere
drie jaar soldaat
dan te leven
zoals velen
in de huwelijke staat!"

Bij het buitenkomen uit de zaal konden de lotelingen papieren bloemkransen of andere versierselen kopen. In sommige plaatsen werden op de markt of het dorpsplein grote vreugdevuren aangelegd.

Het gekozen nummer werd gewoonlijk bewaard, en soms werd het ingekaderd en kreeg het een ereplaats. Natuurlijk moest het nummer wel gunstig geweest zijn...

Maar ook de ongelukkigen lieten het niet aan hun hart komen. Zij die geen vervanger hadden, omdat zij er geen probleem van maakten om zolang van huis weg te zijn, of omdat ze de gevraagde som niet konden betalen, maakten van de nood een deugd en zongen:

“en dat trommelken staat in de wind,
 en 1600 frank is gauw verdiend.
 alle dagen zulk een leven
 morgen werken we weeral niet!”

Ofwel wat weemoediger:

“moeder, 't is geen erg,
 vaderlief, maak geen verdriet
 want ze hebben mij nog niet!”

Zoals eerder al aangehaald, tekende Leopold II in 1909 een militiewet die een einde maakte aan de loting en het systeem van mogelijke vervangingen. Het was de aanloop naar het systeem van de algemene dienstplicht, gestemd in 1913.

Zo eindigde een lange historie van onzekerheid en miserie bij jonge mannen, van onrechtvaardigheden, omkooppraktijken, kwakzalverij en folklore.

De plantrekkerij nochtans is blijven bestaan tot minister Leo Delcroix in 1993 een einde maakte aan de verplichte legerdienst....

Vic Wouters

Stamboom van de familie Heleu te boek gesteld.

Onlangs verscheen het boek over de stamboom van de familie Heleu, van de hand van Fernand Heleu uit Aalter. De auteur volgde enkele jaren terug opleidingen bij de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde (afgekort: VVF) te Deinze.

De oudste gekende voorouder, Jacobus Heuleu huwde in 1731 in Nazareth waaruit de familie zich dan verspreidde over Sint-Denijs- Westrem, Zevergem, Nazareth, Machelen, Petegem en Deinze.

Jacobus Heuleu (geboren in 1781) is in dit werk de oudst gekende klompenmaker die zich in Deinze kwam vestigen. Zes generaties later zijn vele van zijn nazaten nog steeds tewerkgesteld in de branche van de schoenmakerij.

Voorts heeft de auteur ontdekt dat de kinderen van diezelfde Jacobus elf kinderen had, waarbij hun familienamen op zes verschillende schrijfwijzen werden neergepend, met name Eloy, Eloey, Eloi, Heuleu, Eleu en Heleu.

Naast de naamsverklaring (komt van Eligius, Elooi), heeft de schrijver het over de terugtrekking van de Duitse troepen in 1918, waar bij de beschieting van het ouderlijke huis in de Kortrijkstraat te Deinze, vier familieleden omkwamen.

Het boek is te verkrijgen door overschrijving van 8,00 euro (verzendingskosten inbegrepen) op rekening nr 083-2731167-38 van de VVF Deinze, met vermelding: boek Heleu.

Het kan ook afgehaald (kostprijs: 6,00 euro) worden bij Claude Gekiere, Hersfflaan 59 te Deinze, met graag vooraf een seintje op het nr 09-3866926.

BRONNEN VOOR GENEALOGISCH ONDERZOEK – ENKELE NUTTIGE TIPS

B. Bevolkingsregisters en volkstellingen:

Het merendeel van de bevolkingsregisters is thans nog terug te vinden bij de gemeentebesturen zelf (diensten van de Bevolking). Een aantal boeken, vooral de oudere, werd voor verdere bewaring toevertrouwd aan rijks- of stadsarchieven.

In *Leiestam* 2^e jaargang (1994) nr. 1 p. 50-51 en nr. 2 p. 58-60 publiceerden we een volledig overzicht van de bevolkingsregisters van Groot-Deinze met hun bewaarplaats. De meeste bevolkingregisters van Groot-Deinze zijn terug te vinden in het Stadsarchief aan de Leiedam. Enkel de oudste registers, vooral deze uit de eerste helft van de 19^e eeuw, worden bewaard in het Rijksarchief Gent (Geraard Duivelsteen).

De bevolkingsregisters van de andere gemeenten van ons werkgebied, Groot-Zulte en Groot-Nazareth, worden nog bijna allemaal bewaard op de gemeentehuizen.

In het Rijksarchief Gent vonden we wel volgende bevolkingsregisters en tellingen van deze gemeenten terug:

Betreffende **Zulte** in inventaris 13, deel 2 onder Zulte:

33: Naamlijst van de inwoners op 1/11/1818

50: Algemene volkstelling van 1876: familiebulletins

51-57: Algemene volkstelling van 1880: individuele steekkaarten, familiebulletins,...

59-61: idem 1890; 62-64: idem 1900; 65: idem 1910.

Betreffende **Olsene** in inventaris 97:

117-132: Bevolkinstellingen en landbouwtellingen 1828-1896

Betreffende **Nazareth** in inventaris 13, deel 2 onder Nazareth:

30: Volkstelling 1812 (1 kohier)

Betreffende **Eke** in inventaris 13, deel 1 onder Eke:

16-24 (filmrollen 23-25): Bevolkingsregisters Eke 1818, 1830, 1847, 1867 + alfabetische indexen.

De bevolkingsregisters zijn in principe niet openbaar. De rijksarchivarissen laten de inzage van de registers vrij toe wanneer deze ouder zijn dan 100 jaar en wat de recentere betreft mits de toelating van het betrokken gemeentebestuur. Sommige gemeenten zijn vrij soepel en laten ook de inzage van registers jonger dan 100 jaar toe; anderen, zoals Gent, laten zelfs de consultatie van tellingen van de Franse Periode niet toe, tenzij voor wetenschappelijke doeleinden.

Het Koninklijk Besluit van 30 juni 1846 verplichte de gemeenten bevolkingsregisters bij te houden. De eerste registers beslaan dan ook de periode 1846-1855. Vanaf 1880 werden bevolkingsregisters telkens gedurende een decenium bijgehouden, behalve de registers over de periode 1931-1947 en 1947-1960.

De bevolkingsregisters bieden een aantal voordelen op de registers van de Burgerlijke Stand: ze zijn geen momentopname maar vermelden alle veranderingen gedurende een bepaalde periode (meestal 10 jaar) en laten een gemakkelijke gezinsreconstructie toe.

Bovenaan iedere folio komen naam of nummer van de wijk of gehucht, het huisnummer en eventueel de naam van de straat voor. Verder vinden we naast de identiteit van alle gezinsleden (familienaam, voornaam, geboorteplaats en -datum, beroep) de verwantschapsgraad terug, burgerlijke staat, nationaliteit, oud of nieuw adres bij aankomst of vertrek, datum van overlijden of schrapping uit de bevolking van de gemeente.

Om ons zoeken te vergemakkelijken gebruiken we de alfabetische indexen achteraan elk register of in een afzonderlijk boekdeel.

Er zijn nochtans ook enkele zwakkere punten aan deze bevolkingsregisters. Zo zijn vooral de geboortedata en de voornamen niet altijd correct, zodat het aangewezen is deze te verifiëren in de registers van de Burgerlijke Stand.

De registers voorafgaand aan 1846, die men vaak ook bevolkingsregisters noemt, zijn in feite volkstellingen, gezien er meestal geen veranderingen in worden aangeduid. Voor Deinze zijn er bijvoorbeeld tellingen voorhanden van 1808, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1826 en 1830. Ook de interessante volkstelling van het jaar IV (1796) mag hier niet worden vergeten. VVF-Deinze gaf het kanton Deinze van deze telling, bewaard in het Fonds Scheldepdepartement in het Rijksarchief Gent, volledig uit in 4 delen.

DE STATEN VAN GOED VAN DE HEERLIJKHEID EKE
(EKE, NAZARETH)

(vervolg van Leiestam 5/2005 p. 546-547)

1/10/1787: St. Pieter VANDERCRUYSSSEN (of VERCRUYSSSEN cf. namen kinderen)
 + Nazareth 1784

x Marie VAN HECKE +, waarvan 7 K:
 Jan Baptiste; Louise x Matthys VAN MARCKEN, Francies en Livinus in Eke,
 Rosa x Joannes Baptiste DHONDT in Nazareth,
 Theresia x Bernardus DE SCHEERDER in Ouwegem,
 Marie + x Pieter Francois DE RYCKE in Ouwegem waarvan 2 K,
 xx Livine Marie VAN MARCKEN wed., waarvan 2 K: Jacobus en Aldegonde.
 (geregistreerd in register 70, folio 263)

1/10/1787: St. Rosalia STEVENS fa. Pieter + Eke 5/8/1787

x Jan Francois DU PRE wed., waarvan 4K :
 Coletta 10 j., Marie 8 j., Constantinus 4 j. en Pieter 2 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 265)

15/10/1787: St. Judoca CAREEL + Eke maart 1787

x Francies DE VLEESCHOUWER +, waarvan 2 K:
 Livinus in Gent;
 Marie Anne + x Francies DE KEUCKELIER waarvan 2 K :
 Rosalina x Joannes VAN UYTVANCK in Melsen
 Bregitta "synde uyt desen lande sedert merckelycke jaeren vertroocken";
 xx Joannes Baptiste DE KEUCKELIER +, waarvan 3 K:
 Joannes Baptiste, Benedictus en Francies in Eke.
 (geregistreerd in register 70, folio 270)

10/12/1787: St. Pieter WANZEELE + Eke 2/2/1783

x Marie DE WEESE + Eke 2/2/1783, waarvan 7 K:
 Jan in Gent; Joanne Catherinne in Eke;
 Francies en Ludovicus "beede soldaet in het regiment van Clairfayt"
 Joannes Baptiste 24 j., Francisca 16 j. en Pieter 14 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 273)

1786:

9/1/1786: St. Joannes DE CEUCKELAERE fs. Geeraert + Eke 17/1/1785

x Joanne VAN EECHAUTE +, waarvan 1 K : Joannes Baptiste meerderjarig ;
 xx Marie DE COMMERE +, waarvan 1 K: Pieter +;
 xxx Judoca MOERMAN fa. Joos +, waarvan 2 K: Lievinus en Rosalia meerderjarig;
 xxxx Joanne Pieternelle DEN DOOVEN fa. Joseph wed., waarvan 3 K:
 Marie Therese 15 j., Ludovicus 9 j. en Philipine 4 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 140 verso)

23/1/1786: St. Cattharine VLERICK + Eke "eersten sinxendagh" 1782

x Ludovicus CALLAERT wed., waarvan 5 K:
 Francies, Emanuel, Livinus, Joannes Baptiste en Joanne Marie.
 (geregistreerd in register 70, folio 148)

(wordt vervolgd)

Guido Demuyck

OUD SCHRIFT VOOR GEVORDERDEN

Een tekst uit de 16^e eeuw (zonder vermelding van een precieze datum)

Bron: Rijksarchief Gent: Abdij Drongen nr. 152 (denombrementen lenen)

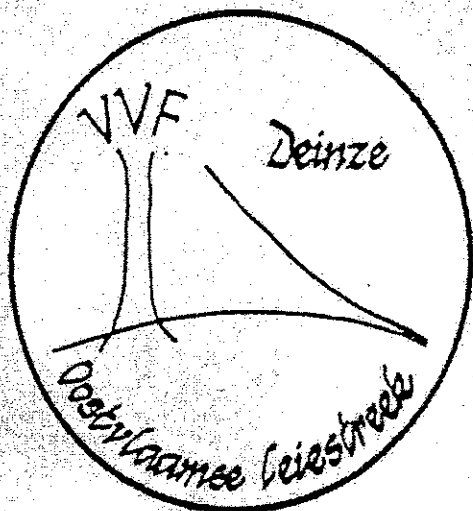
☞ Schrant bier, soysse band, leen, yfsond
 van edele ende vordde vrancke me
 vrancke Tozama van halabim, van jarh
 wenzome van doftbbimle //

☞ Criste goe gont veruulding vader in gode hie bare
 yafygebim abt ende proelaf vanden vloofte van
 drongene van hee yfsoygen te drongene ende
 hiet groot te hofygen, dant af gny by affhend lath,
 ende by vpsgheney, van baelen, methe lath te vanden
 ende te onderuend / ende bepoort hie yelend, lath
 eby midde, sinner vmeny yendstet, methe, lath
 te hie lath, staet hie dinstu, met vmeny yelend, methe
 bint vmeny, vme bestrygen, met bint yfines, by pond
 pad, vmet ynde hie vmeny yelend, ende staet hie
 hie vrancke, ende vrancke, vmeny, vmeny, vmeny
 van hie pond, pad, ende vof pad, van vrancke
 yelend, hie doot, ende aeft vrancke by roope
 hie yf yf vmeny, vmeny, ende vranckeyget al gony //

☞ In de yelend abt van drongene gont, met vmeny, lath
 vanden yelend, gont van vofbbimle, ende vofbbimle
 vanden hie van hame, vmeny, ende staet hie
 vrancke, ende vrancke, van vmeny, van hie pond
 pad, ende vof pad, van vranckeyget, hie doot
 doot, ende aeft vrancke by roope, hie yf yf vmeny
 vmeny, ende vranckeyget al gony //

Extract uit den registre vanden leenen ghehouden	(1)
van Edele ende weerde vrouwe me	(2)
vrouwe Johanna van halewin van haren	(3)
leenhove van Oostwincle	(4)
Eerst zo houdt eerweerdich vader in gode her Race	(5)
goetghebuer abt ende prelaet vanden cloostre van	(6)
dronghene een leen gheleghen te dronghene ende	(7)
heet tgoet te hotteghem daer af zyn vii (7) afsetene laten	(8)
ende vii (7) up zetenen, een bailliu metten laten te eervene	(9)
ende te ontervene, ende behoort ten zelven leene	(10)
xxvi (26) mudden ruwer evenen ghendscher maten, ende	(11)
tzelve leen staet ten dienste met eenen peerde metten	(12)
vier voeten wel besleghen met vier yseren vyf ponds	(13)
parisis weert zynde ten ouden pryse, ende staet ter	(14)
ter trouwen ende waerheden teenen vullen relieve	(15)
van tien ponden parisis ende xx (20) schellingen parisis van camerlinc	(16)
ghelde ter doot ende alst ver andert by coope	(17)
ten xen (10en) penninc relief ende camerlincghelt alsboven	(18)
Item de zelve abt van dronghene hout noch een leen	(19)
vanden zelven hove van oostwincle ende es tderde	(20)
vander tiende van hamme ackere ende staet ter	(21)
trauwe ende waerheden ten relieve van tien ponden	(22)
parisis ende xx (20) schellingen parisis van camerlincghelde telcker	(23)
doot ende alst ver andert by coope ten xen (10en) penninc	(24)
relief ende camerlincghelt als boven	(25)

9559
Dhr. Claude GEKIERE
Herfstlaan 59
9800 DEINZE

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Verschijnt tweemaandelijks
(niet in juni)
Uitgifttekantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:
Tony VANHEE

14^e jaargang nr. 2

Reigerslaan 2

APRIL 2006

9800 DEINZE

*****
Hoofdredacteur: Demuyneck Guido, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drogen
Onze internet-site: <http://www.vvfdeinze.be>

Op onze internetsite staan reeds de indexen van de huwelijken van Deinze (periode 1825-1863) en van Nazareth (periode 1796-1820)

Activiteiten:

Op **dinsdag 9 mei 2006** vanaf 19 uur: avond volledig gewijd aan de archieven van de Dienst voor de Oorlogsslachtoffers (in de benedenzaal van de Deinse bibliotheek, ingang langs de Markt)

Vanaf 19 uur: **Tentoonstelling** waarin de Dienst voor de Oorlogsslachtoffers zich voorstelt.

Vanaf 20 uur: **Voordracht** door de heer **Gert DE PRINS**, historicus werkzaam op de Dienst voor de Oorlogsslachtoffers:

Burgerlijke oorlogsslachtoffers in de Leiestreek

Uiteenzetting en speurtocht over zowel WOI, WOII, Politieke gevangenen en tewerkstelling. De voordracht is gebaseerd op documenten uit de archieven van de Dienst voor de Oorlogsslachtoffers.

**41^e Nationaal Congres van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde te Mortsel
(meer informatie op p. 559)**

ROMEINSE CIJFERS LEZEN

Eigenaardig, maar in Europa worden **Arabische** cijfertekens (vb 1–2 ...) gebruikt van in de middeleeuwen.

Daarvoor werden **Romeinse** cijfertekens gebruikt (vb X - C ...)

Maar ook tijdens de middeleeuwen, en later, tot op heden, worden nog regelmatig Romeinse cijfers gebruikt. En we zien ze regelmatig op vb monumenten en in oude documenten.

Om de eeuwen te benoemen vb, gebruiken we soms ook nog Romeins schrift. Iedereen kan de eeuw die moet gelezen worden dan ook wel ontcijferen. Vb de XX of de XXI eeuw.

Maar XIV of XVIII ? Wordt al iets moeilijker.

Nochtans, als we belangrijke monumenten, grafstenen e.a. bezoeken en we willen ze in de tijd situeren, dan is het nuttig "geschoold" te zijn. Het lijkt soms ingewikkeld, maar het is gewoon een "weet". Daarom dit artikeltje als opfrissing van wat we in de lagere school geleerd hebben:

I (Romeins) = 1 (Arabisch)

V = 5

X = 10

L = 50

C = 100

D = 500

M = 1000

Om getallen te vormen worden deze tekens bij mekaar gezet, en ze moeten van mekaar afgetrokken of bij mekaar opgeteld worden...om vb een jaartal te kunnen schrijven of lezen.

Enkele simpele voorbeelden:

We weten , **I = 1**,

dus:

II = 2 (1+1)

III = 3 (1+1+1)

X = 10

XX = 20 (10 + 10)

XXXV = 35 (10+10+10+5)

CX = 110 (100 + 10)

Heel eenvoudig, maar let op voor een algemene regel:

Als een cijfer **links** (of voor) een **groter** cijfer staat, wordt het van dat groter cijfer **afgetrokken**,

Als datzelfde cijfer **rechts** van een **groter** cijfer staat, moet het worden **bijgeteld**...

Pas op: eenzelfde cijferteken mag nooit meer dan 3 x na mekaar gebruikt worden.

Vb. om het cijfer 4 te schrijven, mag men niet schrijven IIII, want het cijfer I wordt meer dan driemaal naast mekaar gebruikt. Dus de enige oplossing is: IV (1 afgetrokken van 5 (omdat I een kleiner getal is en links van een groter getal staat)

Cijfer 6 wordt dan VI (dus 1 is kleiner dan 5 ,staat rechts van 5 en moet dus bijgeteld worden $5 + 1 = 6$)

Dus voor ons geen probleem meer voor: VII (7) ($5 + 2 \times 1$ (omdat II rechts van groter getal 5 staat, bijtellen)

VIII ($5+1+1+1 = 8$)

Maar voor het cijfer 9 mogen we niet schrijven VIII. (nooit meer dan 3 x hetzelfde teken na mekaar) dus de oplossing is: IX ($10 - 1$) I staat links van het groter getal X, dus aftrekken)

XIX= 19 ($10 + 9$ (1 afgetrokken van 10 want 1 staat links van X))

XXI = 21 ($10+10+1$)

Oefen zelf even:

Wat betekent XIII ?

XV

LXVI

CCXXVI

MMV

Hoe schrijf je 1998 in Romeinse cijfers?

En 2004

11

30

34

48

uw leeftijd?

OPLOSSING (maar probeer eerst zelf...!!)

13,15,66,226,2005,MCMXCVIII, MMIV, XI, XXX, XXXIV, XLVIII, uw leeftijd ken ik niet...

Even herhalen hoe we logisch moeten denken:

Vb 1998 – ontleedt 1998:

1000 + 900 + 90 + 8

1000 = M

900 = CM (M = 1000 min 100 (C is kleiner dan M, staat links van groter getal M, moet dus afgetrokken worden van M))

90 = XC (C = 100 min 10 (staat links van groter getal C moet dus afgetrokken worden van C (100)))

8 = VIII (5 + I+I+I)

Oefening baart kunst. Onze kerken geven gelegenheid om te oefenen als je grafzerken bekijkt, of vaandels, of, als genealoog, wanneer je staten van goed of rekeningen van je voorouders terugvindt.

Vic WOUTERS

Hieronder enkele voorbeelden uit 17^e en 18^e eeuwse documenten:

Waarbij de regels werden gerespecteerd:

35 (schellingen groten)

7 (ponden) 3 (schellingen groten)

16 (schellingen) 8 (groten)

76 (ponden parisis)

48 (ponden) 3 (schellingen) 8 (groten)

Waarbij de voormelde regels niet werden gerespecteerd:

4 (schellingen groten) (ipv IV)

400 (roeden) (ipv CD)

42 (ponden) 4 (schellingen parisis) (ipv IV)

124 (ponden) 17 (schellingen) 6 (groten) (ipv CXXIV)

88 (ponden parisis) (ipv LXXXVIII)

BRONNEN VOOR GENEALOGISCH ONDERZOEK – ENKELE NUTTIGE TIPS

C. Militieregisters en ander militair archief

Tijdens de Franse Periode werd in onze streken de loting ingevoerd. Over loting en lotelingen vindt U meer informatie terug in de artikels van Vic Wouters in Leiestam 13^e jg. nr. 5 (december 2005) en Leiestam 14^e jg. nr. 1 (februari 2006).

Conscriptielijsten van deze periode zijn terug te vinden in de archieven van de departementen, thans bewaard in de rijksarchieven (voor Oost-Vlaanderen: Fonds Scheldepartement (Deelinventaris G-Militie) in Rijksarchief Gent, voor West-Vlaanderen: Fonds Leiedepartement in Rijksarchief Brugge).

Militieregisters (inschrijvingsregisters, alfabetische lijsten en lotingregisters) vinden we verder voor de 19^e en 20ste eeuw terug in de moderne archieven van de gemeentebesturen (hetzij nog bewaard op de gemeentehuizen of stadsarchieven, hetzij neergelegd in de rijksarchieven).

Van elke kandidaat-milicien is allerlei interessante informatie opgenomen: geboortedatum en geboorteplaats, woonplaats, beroep, de namen en beroepen van de ouders, gegevens over uitstel of vrijstelling van militaire dienst of gegevens over de militaire carrière, en tot 1871, de fysieke kenmerken (lichaamsgrootte, vorm van het gezicht, het voorhoofd, de neus, de mond, de kin, het haar, de wenkbrauwen, kleur van de ogen en andere bijzondere lichaamskenmerken).

Om een voorouder terug te vinden in de militieregisters dient men voor ogen te houden dat het jaar dat men 19 werd bepalend was tot en met 1847. Vanaf 1849 was dit 20 jaar (er is geen lichte 1848).

Daarnaast bestaan er op provinciaal niveau belangrijke fondsen militieregisters (registers die telkens een bepaald kanton behandelen).

In Oost-Vlaanderen worden deze registers voor de periode 1814-1870 bewaard in het Rijksarchief Gent (inventaris 273) en voor de periode 1871-1922 in het Rijksarchief Beveren-Waas. Meer informatie omtrent deze collecties vindt U in het artikel van G. Demuyne in Leiestam 9^e jg. nr. 2 (april 2001) p. 345-346.

In West-Vlaanderen worden deze registers, 1239 in totaal (120 meter archief), bewaard in het Provinciaal Archief West-Vlaanderen, Gistelse Steenweg 528, 8200 Sint-Andries. Ook voor de periode 1955-1990 zijn daar gelijkaardige registers bewaard gebleven.

Van voorouders die hun militaire dienst effectief vervulden kan men ook navraag doen of hun persoonlijk dossier bewaard bleef (waarna inzage kan gevraagd worden) bij de Bibliotheek van het Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis, Jubelpark 3 1000 Brussel, tel. 02/7377811, <http://www.klm-mra.be> en <http://www.legermuseum.be>.

(wordt vervolgd)

Guido Demuyne

41^e NATIONAAL CONGRES VAN DE VLAAMSE VERENIGING VOOR FAMILIEKUNDE TE MORTSEL: 20 EN 21 MEI 2006

Het Nationaal Congres van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde wordt dit jaar georganiseerd door de afdeling Antwerpen en vindt plaats op 20 en 21 mei te Mortsel in Fort 4. Thema is "Het leger en onze voorouders".

Programma:

Zaterdag 20 mei 2006: 13u30 onthaal; 14 u opening met aansluitend lezing over Fort IV, zijn "bewoners" en zijn geschiedenis met geleide wandeling; 17 u receptie en 19 u banket.

Zondag 21 mei 2006: 10 u opening met boeken- en informaticastands, mogelijkheid tot geleide wandeling; 11 u lezing van pater Delbaere "Jezüieten in het leger"; 12 u mogelijkheid tot broodjes; 14 u lezing door Marcel Kocken "Compilatie van onuitgegeven bronnen uit De Vierschaar" en mogelijkheid tot geleide wandeling; 17 u einde.

Een inschrijvingsformulier vindt U terug in de laatste Vlaamse Stam of op de site www.svvf.be onder de afdeling Antwerpen, Congres.

DE SCHUYTER-BRUNEEL-HAERICK

Tijdens mijn onderzoek naar de wereldoorlogen voor het derde deel van de "Geschiedenis van Deinze" vond ik verwijzingen naar Fernand Baudin, typografisch ontwerper met wereldfaam, winnaar van nationale en internationale prijzen, aan wie men een tentoonstelling en een boek heeft gewijd, maar die in zijn geboortedorp Bachte-Maria-Lerne en in het Deinse een nobele onbekende is gebleven. Begrijpelijk, want hij heeft er nog geen twee jaar vertoefd, nl. van zijn geboorte in oktober 1918 tot in de zomer van het jaar '20.

Voor ik Baudin zelf voorstel, 'probeer' ik een overzicht te geven van de familiesituatie waarin hij in Bachte-Maria-Lerne was terechtgekomen, want het Leernse bevolkingsregister 1910-1920 geeft niet onmiddellijk zijn geheimen prijs. Het weliswaar onvolledige onderzoek toont ons een carrousel van huwelijken bij de 'huisgenoten'; voorwaar een interessante oefening.

Huwelijkscarrousel rond Marie Louise De Schuyter

Als uitgangspunt kozen we Marie Louise De Schuyter, grootmoeder van Fernand Baudin, en bij zijn geboorte (1918) gezinshoofd van het huis te Bachte-Maria-Lerne, Plaats 45. Zij was als weduwe van Leopold Haerick ingeschreven, maar dit gegeven is slechts een deel van haar levensverhaal: in een eerste huwelijk was ze getrouwd met Basilius Bruneel. Voor Bruneel was het huwelijk met haar het tweede en voor Leopold Haerick, haar tweede man, zelfs het derde.

Marie Louise De Schuyter (°Sint-Martens-Lerne, 28.07.1853) was de dochter van Petrus (°ca. 1809) en van Melanie De Vreese (†Bachte-Maria-Lerne, 11.11.1873). We leren haar beroepsmatig kennen als landbouwster en winkelierster. Ze huwde op 15.01.1879 te Bachte-Maria-Lerne met **Basilius Bruneel** en kreeg met hem drie kinderen: Aloïse Petrus Bruneel (°BML, 18.01.1880), Joannes Julianus Bruneel (°BML, 6.05.1881) en Elisa Augusta Bruneel (°BML, 19.01.1883). Kort na Elisa's geboorte stierf vader Basilius Bruneel, nl. op 9.05.1883, wat betekent dat Elisa haar vader niet gekend heeft.

Voor we het verhaal van Marie Louise De Schuyter voortzetten, ontleden we even het eerste huwelijk van **Basilius Bruneel**. Hij was geboren te Lotenhulle op 24.03.1839 als zoon van Carolus Ludovicus (°ca. 1806, metser) en van Juliana Billiet (†Lotenhulle, 16.09.1875). Ook Basilius ging door het leven als metser en ondernemer. Hij huwde zijn eerste vrouw te Vinkt op 14.01.1872, nl. **Marie Sidonie Van Hoe** (°Vinkt, 16.01.1848). Zij was de dochter van Angelus (°Zeveren, ca. 1806-†Vinkt, 4.01.1848, broodbakker) en van Melania De Poorter (tapster, winkelierster). Ook Marie Sidonie heeft haar vader nooit gekend. Vinkt werd in de hongerejaren 1846-1848 zwaar getroffen en Angelus overleed in januari 1848, twaalf dagen voor de geboorte van zijn dochter. In Vinkt registreerde men in die maand alleen al 25 doden, daar waar het normale sterftecijfer in Vinkt per jaar ca. 45 à 50 bedroeg. Zowel in 1847 als in 1848 klom het totaal aantal sterfgevallen zelfs op tot 104.

Zoals het een toenmalig gezegend huwelijk paste, kwam bij het echtpaar **Bruneel-Van Hoe** weldra het eerste van vier kinderen op de wereld, Maria Clementina (°Vinkt, 17.11.1872), gevolgd door Josephus Alphonsius Gustavus Marie (°Vinkt, 20.03.1874), Marie Emerentia (°Vinkt, 20.11.1875) en René Maria (°Vinkt, 27.01.1877). Ook hier sloeg het noodlot toe, want moeder Marie Sidonie Van Hoe overleed op 9.02.1877, nog geen twee weken na de geboorte van haar zoon René Bruneel.

Zoals we eerder schreven, huwde weduwnaar Basilius Bruneel in 1879 met Marie Louise De Schuyter, bij wie hij nog eens drie kinderen kreeg. Het huwelijk duurde slechts vier jaar, want Basilius overleed in 1883. Weduwe Marie Louise Bruneel-De Schuyter huwde in 1896 voor

een tweede keer, nu met Leopold Haerick, zelf weduwnaar van Stephanie Carreel en van Pelagia Baert.

Koper- en blikslager, loodgieter, zinkbewerker en herbergier **Leopold Haerick** was afkomstig uit Nevele. Hij was er geboren op 11.02.1858 als zoon van Carolus Ludovicus (†Nevele, 25.06.1888) en van Melanie **D'harte** (†Nevele, 12.04.1896). Hij huwde een eerste keer met **Stephanie Carreel** (°Nevele, 18.06.1857), met wie hij in Sint-Martens-Lerne kwam wonen, Damstraat 14. Zij was een dochter van Constantinus en van Maria Theresia **Sandrie**. Het huwelijk **Haerick-Carreel** is wellicht kinderloos gebleven. De vrouw overleed op 12.03.1891 te Sint-Martens-Lerne. Zijn tweede huwelijksbootje werd mee bestuurd door Pelagia Baert (°Deurle, 1.04.1857), dochter van Dominicus en Virginie **Verpoest**. Het echtpaar **Haerick-Baert** ging aan de Gentweg 7 wonen en kreeg drie kinderen: Judith Marie (°Sint-Martens-Lerne, 2.04.1892), Aimé Joseph (°Sint-Martens-Lerne, 31.03.1894) en René Adolf (Octaaf) (°Sint-Martens-Lerne, 21.07.1896). Het kraambed eiste echter alweer zijn tol: op 29.07.1896, een week na de geboorte van René Haerick, overleed moeder Pelagia Baert.

In Marie Louise De Schuyter vond Leopold Haerick een derde vrouw die zich over zijn kinderen wilde ontfermen. Ze huwden te Bachte-Maria Lerne, op 16.12.1896, vijf maanden na het overlijden van Leopolds tweede vrouw. Het nieuwe echtpaar woonde in Bachte-Maria-Lerne. Marie Louise De Schuyter zelf was inmiddels 43 jaar geworden. Ze was moeder van drie kinderen uit haar eigen huwelijk met Basilius Bruneel, stiefmoeder van vier kinderen uit Bruneels eerste huwelijk, met Marie Sidonie Van Hoe, en van drie kinderen uit het tweede huwelijk van haar tweede man, Leopold Haerick. Voor zover we weten zijn uit het huwelijk **Haerick-De Schuyter** geen kinderen voortgekomen. Leopold Haerick overleed te Bachte-Maria-Lerne op 20.06.1913.

Om het kluwen nog ingewikkelder te maken, woonden er in de periode 1910-1920 nog twee kleinkinderen bij haar in: Leopold Armand Bruneel (°BML, 29.05.1903) en Magdalena Maria Louisa Bruneel (°BML, 21.09.1904).

Aan de huwelijksscarrousel rond Marie Louise De Schuyter was nog geen einde gekomen. Haar eigen dochter Elisa Bruneel speelde een helaas te korte rol in het leven van een zekere Alfred Baudin. Deze chef-kok had het levenslicht gezien te Brussel op 6.09.1879. Op het einde van de Eerste Wereldoorlog vinden we hem in Bachte-Maria-Lerne, in het huis van Marie Louise De Schuyter. Hij was toen weduwnaar van Valerie Marie Lebrun en woonde met hun dochttertje Sylvie Françoise Baudin (°Elsene, 28.09.1903) in bij Marie Louise De Schuyter. De reden ligt voor de hand: hij was op dat moment met haar dochter Elisa Bruneel (°1883) getrouwd.

Het echtpaar **Baudin-Bruneel** kreeg een zoon, nl. Fernand Julien Aimé. Het kind kwam op 6.10.1918 te Bachte-Maria-Lerne op de wereld, maar wel onder dreigende omstandigheden: in oktober 1918 liep de Duitse bezetting op haar einde en de Leiestreek lag in de aanloop naar de bevrijding onder zwaar artillerievuur. In die periode, op 29 oktober, overleed zijn moeder. Daar ze niet tot de oorlogsslachtoffers gerekend wordt, nemen we aan dat Elisa Bruneel aan de gevolgen van kraamkoorts gestorven is of eventueel een slachtoffer van de epidemische Spaanse griep is geweest.

Vader Alfred Baudin trok opnieuw naar het Brusselse en leerde er zijn derde vrouw kennen. Hij huwde op 10.07.1920 te Vorst Rosalia Victoria Hyacinth Janssens (°Willebroek, 25.08.1882). In augustus 1920 verhuisden de Baudins officieel van Bachte-Maria-Lerne naar Vorst. Fernand Baudin zou als boekontwerper zijn weg vinden in de toegepaste kunsten.

(wordt vervolgd)

Tony Vanhee

DE STATEN VAN GOED VAN DE HEERLIJKHEID EKE
(EKE, NAZARETH)

(vervolg van Leiestam 1/2006 p. 553)

- 4/2/1786: St. Pieter SCHYNCKEL fs. Joos + Eke 27/5/1783, jongman
 Erfgenamen: zijn broers en zuster en hun erfgenamen:
 1) Joannes SCHYNCKEL in Vinderhoute;
 2) Joos SCHYNCKEL +, waarvan 2 K:
 Jacobus in Baaigem
 Marie Therese + x Joannes VANDER STICHELE waarvan 1 K: Beirnaerdus 15 j.
 in Nazareth;
 3) Livinne SCHYNCKEL + x Judocus MICHIELS, waarvan 5 K:
 Livinnus, Marie Anne x Joannes Baptiste DE WITTE, Angnesse x Joannes BOONE,
 Pieternelle x Joannes Baptiste CORRYN, Louise x Lieven DE VREESE in Latem.
 (geregistreerd in register 70, folio 152)
- 7/2/1786: St. Lieven DE KEUCKELAERE fs. Lieven + Eke
 x Charlotte VINDEVOGEL wed., waarvan 5 K:
 Francies, Ludovicus en Pietronelle meerderjarig;
 Marie + x Joannes Baptiste NEERINCK waarvan 5 K;
 Jan + x Joanne CLAUS waarvan 4 K: Judocus, Emanuel, Marie en Petronelle.
 (geregistreerd in register 70, folio 161 verso)
- 6/3/1786: St. Marie Louyse VERCRUCEN fa. Jan en Marie Anne VAN DYCK + Eke
 x Pieter Francies DE CLERCQ fs. Livinus wed., waarvan 1 K : Pieter Joannes 1 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 166)
- 3/4/1786: St. Anne Louise VANDER STICHELE fa. Lieven + Nazareth 4/3/1786
 x Frans VANDEN BULCKE +, waarvan geen K
 Erfgenamen: de broers en zuster van de overledene en hun erfgenamen:
 Lieven VANDER STICHELE in Eke
 Theresia VANDER STICHELE wed. Lieven VERHEGGEN in Nazareth
 Pieternelle VANDER STICHELE + x Adriaen BEKAERT
 waarvan 1 K: Joannes Baptiste 1 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 172)
- 3/4/1786: St. Anne Louise VAN LANGERAERT fa. Pieter en Anne VANDER MOEREN
 + Eke 17/3/1784
 x Francies DOSSCHE wed., waarvan 6 K:
 Pieter Francies koopman in Oudenaarde; Joannes Baptiste koopman in Deinze;
 Ludovicus Francies 12 j.;
 Pieter Livinus, Marie Therese en Joanne Marie alle 3 + na hun moeder.
 (geregistreerd in register 70, folio 175)
- 8/5/1786: St. Joannes Baptiste DAENENS fs. Jan en Marie Anne MESTDAGH
 + Eke 12/1/1786
 x Francisca DUPRE fa. Stephanus wed., waarvan 7 K:
 Jan Frans, Constantinus, Pieter Louys, Josephus, Dorothea en Marie Catharinne
 Jan Baptiste + na zijn vader.
 (deze staat is enkel terug te vinden in register 70, folio 182 verso en niet in pak 84)

- 22/5/1786: St. Joanne THIENPONT fa. Jan Baptiste + Eke 24/4/1786
x Francies BELLEGHEM fs. Anthone wed., waarvan 2 K: Regina en Francisca.
(geregistreerd in register 70, folio 187 verso)
- 1/6/1786: St. Joanne VERNIERS fa. Jan en Livine VLAEMINCK + Eke 6/9/1785
x Joannes Baptiste DE WEESE +, waarvan 5 K:
Pieter Frans meerderjarig;
Joannes Baptiste, Ferdinandus, Isabelle Marie en Emanuel wezen
xx Joseph VAN MERHAEGE wed., waarvan geen K.
(geregistreerd in register 70, folio 189)
- 10/7/1786: St. Joannes Baptiste DE GROOTE fs. Pieter en Marie VAN CEULEBROECK
+ Eke 25/1/1786
x Marie VERBANCK fa. Pieter en Joanna VANDER STRAETEN wed., waarvan 4 K:
Marie Catharine meerderjarig; Petronelle 21 j., Albertina 18 j. en Ferdinandus 15 j.
(geregistreerd in register 70, folio 200)
- 24/7/1786: St. Jan Baptiste DE CEUCKELIER + Eke 15/11/1779
x Petronelle VANDE MOORTELE wed., waarvan 1 K:
Isabelle Marie + x Pieter CRAENE waarvan 2 K: Josephus Frans en Petronelle
(geregistreerd in register 70, folio 205 verso)
- 24/7/1786: St. Isabelle Marie DE CEUCKELIER + Eke 28/2/1786
x Pieter CRAENE wed., waarvan 2 K: Josephus Francies en Petronelle
(geregistreerd in register 70, folio 207 verso)
- 4/9/1786: St. Joanne VLERICK + Nazareth "3den paesdagh" 1786
x Lieven DUPRE +, waarvan 4 K:
Livine x Judocus DEMEYER in Huise; Pieter Dominicus meerderjarig;
Marie Anne 23 j. en Isabelle 19 j.
xx Joannes VAN MARCKEN fs. Andries wed., waarvan 1 K: Matthys 16 j.
(geregistreerd in register 70, folio 212)
- 2/10/1786: St. Jan BOONE fs. Gilles + Eke oktober 1785
x Judoca DE TOLLENAERE fa. Carel wed., waarvan 2 K: Frans meerderjarig
Catharine + x Livinus DUPREZ waarvan 1 K: Frans
xx Joanne VAN SCHAUBROECK wed., waarvan 4 K: Pieter, Jan, Jacobus en Marie.
(geregistreerd in register 70, folio 220 verso)

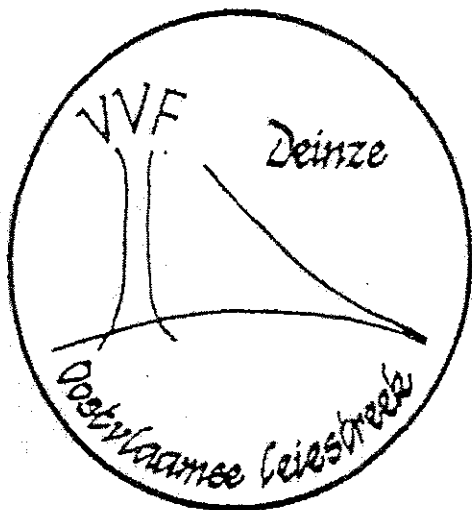
1785:

- 7/3/1785: St. Adriaene Carolinne DE CAEYERE fa. Jan en Isabelle DE METTER
+ Eke 11/1/1785
x Steven DUPRE +, waarvan 5 K:
Joseph en Joannes Francies meerderjarig; Françoise x Joannes Baptiste DHAENENS.
Isabelle x Martinus DE NEVE in Sint-Denijs-Westrem;
Catherinne + x Pieter DE NOBLE waarvan 2 K: Pieter Francies en Isabelle;
(geregistreerd in register 70, folio 75 verso)

(wordt vervolgd)

Guido Demuynek

9559
Dhr. Claude GEKIERE
Herfstlaan 59
9800 DEINZE

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Verschijnt tweemaandelijks
(niet in juni)
Uitgiftkantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:
Tony VANHEE

14^e jaargang nr. 3

Reigerslaan 2

AUGUSTUS 2006

9800 DEINZE

*****

Hoofdredacteur: Demuynek Guido, Pachtgoeddeef 17, 9031 Drogen
Onze internet-site: <http://www.vvfdeinze.be>

Op onze internetsite staan reeds de indexen van de huwelijken van Deinze (periode 1820-1872) en van Nazareth (periode 1796-1900)

Activiteiten:

Op **dinsdag 26 september 2006** vanaf 20 uur in de benedenzaal van de Deinse bibliotheek, ingang langs de Markt: Voordracht:

Handels- en beroepengidsen als bron voor de familiekunde

Door Dr. René De Clercq

Cursus: Wie waren mijn voorouders? Hoe leefden zij?

In deze lessenreeks voor startende genealogen op 17 en 24 oktober en 7 en 21 november 2006 (telkens van 20 tot 22 uur) komen alle aspecten van het familieonderzoek aan bod. Inschrijvingen worden verwacht bij Claude Gekiere, Herfstlaan 59, 9800 Deinze, tel: 09/3866926, e-mail claude@gekiere.be
De inschrijving is definitief na overschrijving van 25 € op rek. nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze.

ONZE NIEUWE PUBLICATIE: ZIE PAGINA 568

Het levensverhaal van een vondeling, Christine GORA.

De registers van het vondelingenarchief van het OCMW van Gent vermelden onder nummer 6789 ene Christine Gora.

Zij werd gevonden te Gent op 8 februari 1860 om 10 uur 's avonds in de rolle van het vondelingentehuis te Gent en werd er door het vondelingenbureau aangenomen en ingeschreven. Ze was gekleed "met een katoenen hemdeken, groen wollen onderlijfken, blauwe katoenen halsdoek, purperen katoenen mutse en gebunseld in grijze wollen lap en katoenen doek". Zo te zien zal zij waarschijnlijk géén kou hebben gehad. Ze had als herkenningstekens drie stukjes blauw papier bij zich. Het attest vermeldt dat het kind "gezond" is, maar de kledij "slegt".

Hoe komt zij aan die naam? De familienaam moest beginnen met een "G" ingevolge de alfabetische volgorde; de voornaam moest beginnen met een "C", omdat de voornaam van alle kinderen gevonden in februari 1860 met een "C" moest beginnen.

Het vondelingenkind wordt opgenomen in het gezin van Angelus Van Hal te Vinkt. Het wordt door die familie afgehaald op 12 maart 1860 en verbleef dus voorheen een vijftal weken in het vondelingentehuis.

Er waren twee tegemoetkomingen: de financiële en de materiële.

1. Financiële vergoedingen: Per kwartaal werd aan het pleeggezin 27,60 frank betaald tot en met april 1862. Nadien en dit tot januari 1866 (het kind werd toen 6 jaar oud) werd de vergoeding 12,60 frank. Achteraf en tot de leeftijd van 10 jaar verminderde de toelage tot 9,10 frank, later werd dit verminderd tot 6,37 frank en op de leeftijd van 14 jaar in juli 1874 werd geen vergoeding meer uitbetaald.

De vergoeding voor het opnemen in de eerste jaren komt zowat overeen met 1/3 van een gemiddeld jaarinkomen. We zien dat de onderhoudstoelage langzaam verminderde, zodat de pleegouders een beroep moesten doen op de arbeid van het kind, om de kosten van onderhoud te recupereren.

2. Kledij-gifte: "den bunsel" werd gegeven op 9 februari 1860 (het kind is gevonden 's avonds om 10.00 uur en werd de dag daarna gekleed door het vondelingenbureau). Elk jaar werd de vondeling door dit bureau ook voorzien van nieuwe(?) kledij. Bovendien werd ook kledij geschonken ter gelegenheid van haar Communie in maart 1871.

Het pleeggezin:

Angelus Van Hal is geboren in Zeveren in 1822 en was volgens de diverse bevolkingstellingen wever, werkman en dagloner van beroep.

Zijn echtgenote was Maria Theresia Vandemoortele, geboren in Petegem in 1823 en van beroep spinster en werkvrouw.

Hun kinderen: in 1852 wordt Clementina geboren, daarna volgen August in 1855, Kamiel in 1857 en Eduard in 1858. In 1860 wordt het pleegkind, Christine Gora opgenomen. Zeer waarschijnlijk wilde de moeder een meisje, als toekomstig hulpje in de huishouding. Er waren trouwens al 3 jongens geboren die mee zouden kunnen werken op het land.

In 1864 wordt Marie Louise geboren en als laatste volgt Theophile in 1868.

Er zijn géén overleden kinderen in 1860, en dus kan verondersteld worden dat de gezondheidstoestand en de leefomstandigheden binnen het gezin goed waren; het gezin kan voorzien in het onderhoud van henzelf en hun kinderen. Zodoende kunnen ze in aanmerking komen voor het opvangen van een pleegkind, een vondelingetje.

De burgemeester, en zeer waarschijnlijk de pastoor, moedigen de plattelandsbewoners aan een kindje aan te nemen en leveren een attest af. De dokter bevestigt tevens de blakende gezondheid van de moeder.

De vrouw zal heel waarschijnlijk voldoende moedermelk gehad hebben om een tweede kind te zogen. Behalve geld leverde het zogen van een kind haar het voordeel op om een nieuwe zwangerschap uit te stellen; inderdaad, in de jaren 1859 tot 1864 is er géén geboorte in het gezin te melden terwijl er voordien om de twee jaar een kindje geboren werd: borstvoeding als contraceptiemiddel!

Woonplaatsen van het gezin.

Het gezin verhuist ettelijke malen: van Zeveren naar Vinkt in de Staggestraat, dan naar Meigem op de Kruiswege, later naar de Vaarzelestraat en ten slotte opnieuw naar Vinkt in het Molenstraatje.

Hieruit blijkt dat het gezin geen vaste stek had, geen eigen huis bezat en dus gedoemd was om huurhuizen te bewonen.

Het beroep van de pleegouders, voornamelijk wever en werkvrouw, laat vermoeden dat zij het financieel niet breed hadden en dat zij een bijkomende bron van inkomsten goed konden gebruiken.

In de bevolkingsregisters staat de vondelinge Christine Gora ingeschreven als "hospicekind".

Het verdere leven van Christine Gora.

Christine groeit op tussen de andere kinderen. Zij deed wat er van haar verwacht werd: spelen in haar jongere jaren om dan te evolueren naar hulp in de huishouding.

Eens 17 à 18 jaren oud, proeft ze, zoals Eva, van de verboden vrucht en op 19-jarige leeftijd geraakt ze zwanger. Het was een verschijnsel dat ongeveer 30 % van de vondelingen-meisjes ongehuwd zwanger werden. Op 7 februari 1880 wordt een zoon geboren, genaamd Triphon Alois. De vader is onbekend en pleegvader Angelus Van Hal doet aangifte van de geboorte op het gemeentehuis van Meigem. De familienaam van het kind is, zoals zijn moeder, ook Gora. De deugd van de liefde zal waarschijnlijk met haar genen zijn doorgegeven.

Dit kind ondergaat echter niet de levensloop van zijn moeder: te vondeling leggen; het kind wordt opgenomen in de grote familie.

Wat doen de pleegouders? Op zoek gaan naar een goede echtgenoot en vader? Christine leert August Dhaenens kennen. Hij is poeldenier en werkmán, geboren in Vinkt in 1857. Op 2 november 1880 wordt het huwelijk voltrokken. Zoontje Triphon Alois Gora wordt erkend en gewettigd door August Dhaenens en krijgt zijn familienaam. In de huwelijksakte wordt de afkomst van Christine Gora vermeld als 'vondelinge'.

Het nieuwe gezin kiest woonst voor Vinkt, Hogenvoetweg nr 3.

Het gezin wordt kroostrijk: niet minder dan 5 broers en 4 zusters krijgt Triphon Alois, allen geboren tussen 1885 en 1901.

Vader August Dhaenens komt te overlijden en de weduwe Gora gaat wonen in de Ketelstraat nr 146 bij haar jongste zoon Gaston, veekoopman van beroep, en inmiddels gehuwd met Bertha Elvire Neirynek.

Christine Gora overlijdt zelf in Vinkt op 19 november 1946 op 86-jarige leeftijd. Op haar overlijdensakte staat als afkomst opnieuw 'vondelinge'. Gelet op haar hoge leeftijd én haar afkomst: één grote uitzondering.

Zij die afstammen van Christine Gora zitten wel in hun voorouderreeks op een zogenaamd 'dood spoor'.

Nota:

De ganse problematiek van 'vondelingen' (geschiedenis, drijfveren, reglementeringen, waar ten vondeling gelegd, naamgeving, overlevingskansen van het kind, kwam de moeder haar kind al dan niet ophalen, controle door de overheid, enz.) komen aan bod tijdens een voordracht die gehouden worden in Oudenaarde die plaats vindt in zaal 'Huis van Parma', gelegen op de Grote Markt aldaar op woensdag 29 november 2006, aanvang om 20.00 uur. Spreker is Claude Gekiere, ondervoorzitter VVF-Deinze.

(Met dank aan: OCMW-archief Gent, Stadsarchief Deinze, Bevolkingsdienst Deinze)

Claude Gekiere

STAMBOMEN MET HUMOR

Men moet met alles kunnen lachen, ook met zichzelf. En daarom vertelde een stamboomjager volgende anekdotische gespreksflarden.

1. - Mijn stamboom gaat tot Karel De Grote, dus tot circa 800
  - Had die geen ouders? Mijn stamboom gaat veel verder, maar de documenten zijn verdwenen in de zondvloed.
2. - Heeft je hond een stamboom?
  - Ja, daar, de eerste boom van Astenedreef.
3. - Heeft je familie een stamboom?
  - Ja, vooral mijn nonkel Jef was een boom van een vent.
4. - Zijn er in je stamboom ook natuurlijke kinderen?
  - Ja, we houden allemaal van de natuur.
5. - Ik was op zoek om mijn stamboom op te stellen en botste al vrij vlug op een natuurlijk kind
  - In mijn familie komt dat niet voor
  - Is het daarom dat je stamboom zo kort is?
6. - Mijn stamboom heeft veel wilde scheuten

Herman Maes

WIST JE DAT...

Onze penningmeester Guy Thoonen over een uitgebreide, netjes alfabetisch geklasseerde, verzameling bidprentjes en doodsbrieven beschikt?

Wil je weten of er hierin ook voor jouw interessante gegevens zitten, stuur dan een mail naar guy.thoonen2@pandora.be

Guy gaat dan op zoek in zijn meer dan 350.000 bidprentjes en 250.000 doodsbrieven.

ONZE NIEUWE PUBLICATIE

DE KADASTRALE POPP-KAARTEN VAN MACHELEN, OLSENE EN ZULTE (1858)

Deze publicatie is verkrijgbaar door overschrijving van 14,5 € (10 € + 4,5 € verzendingskosten) op rekening nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze, p/a Lijsterstraat 35 9810 Nazareth

Het kadaster werd opgericht tijdens het Franse Tijdvak in de Napoleontische periode met de bedoeling een meer rechtvaardiger grondbelasting in te voeren.

De uitgebreide voorbereidingswerken hadden voor gevolg dat het tot 1834 duurde vooraleer het kadaster zoals we het nu nog kennen in de meeste provincies in gebruik werd genomen.

Philippe-Christian Popp, een oud-controleur van het Kadaster, vatte het idee op de kadastrale kaarten van alle Belgische gemeenten te publiceren. In 1842 startte hij met zijn "Atlas cadastral parcellaire de la Belgique" waaraan hij werkte tot zijn dood in 1879. Op dat ogenblik waren de kadastrale plannen en bijhorende leggers verschenen van alle gemeenten van Oost- en West-Vlaanderen, Brabant, Henegouwen, Luik en circa de helft van de provincie Antwerpen (arrondissement Mechelen en een groot deel van het arrondissement Antwerpen).

De Popp-kaarten van Machelen en Zulte bestaan elk uit 1 kaartblad (schaal 1/5000) deze van Olsene uit 2 kaartbladen (één van het centrum op schaal 1/2500 en één van de ganse gemeente op schaal 1/5000). In deze publicatie werden de originelen verkleind tot ongeveer de helft van hun oorspronkelijke grootte zodat de erop vermelde schaal uiteraard niet meer correct is.

De leggers van Machelen, Olsene en Zulte tellen respectievelijk tien, acht en zeven bladzijden. Behalve een blad met statistische cijfers volgen achtereenvolgens de "Alphabetische lyst der eigenaeren, vruchtgebruikers, erfpachters, met verwijzing naer het cyfer der artikels waer onder hunne namen, woonst en eigendommen op de legger voorkomen", een lijst met in numerieke volgorde de opsomming van alle percelen waarbij telkens wordt verwezen naar de legger; tenslotte de eigenlijke legger waarin alle eigenaars,... worden vermeld met hun bezit in de gemeente (sectie + nummer, de aard van het goed, evenals oppervlakte, klasse en kadastraal inkomen van hun eigendom).

PAS VERSCHENEN

Dr. Luc Goeminne: Het kadasterplan Popp van Deinze uit 1860, 21 blz.

Met prachtige kaart van Deinze binnen de wallen uit 1860. Formaat 110 x 75 cm.

Bevat alle gegevens over de eigendommen met namen van de eigenaars te Deinze.

Te verkrijgen door storting van 7 € (verzendingskosten inbegrepen) op KBC rekening nr. 442-7533271-87 van Dr. Luc Goeminne, Dorpsstraat 32, 9800 Astene.

FERNAND BAUDIN, een leven in dienst van de lezer

(°Bachte-Maria-Leerne, 6.10.1918-†Grez-Doceau, 16.07.2005)

Nadat hij zijn prilste kinderjaren in Bachte-Maria-Leerne had doorgebracht, vinden we Fernand Baudin als student terug in het Brusselse. Hij volgde een opleiding 'boekversiering' aan het instituut Ter Kameren. Na zijn terugkomst uit Duitse krijgsgevangenschap deed hij naast het klassieke smout- en affichewerk vooral teken- en illustratiewerk, o.a. bij Manteau. Baudin illustreerde in 1942 o.a. "Duizend en een dag. Zes verhalen" van Karel Van de Woestijne en "Herodes" van Ernest Claes. Na de oorlog gaf hij dit soort werk op voor wat zijn levenswerk werd: door zelfstudie en een avondcursus typografie te Elsene groeide hij uit tot artistiek boekontwerper en grafisch designer, een expert in de bandversiering, de omslagtekening en de typografie in de breedste zin van het woord. Als freelancer verzorgde of adviseerde hij de typografie bij heel wat gerenommeerde drukkerijen zoals Plantin, Erasmus, Arcade, Mercator, Europalia, Snoeck-Ducaju... Hij kwam in 1956 in contact met Herman Liebaers die hem als typografisch adviseur van de Koninklijke Bibliotheek Albert I aanstelde. Baudin ontwikkelde de huisstijl van de Albertina en was er actief tot 1994. Wie een van de talrijke catalogi in de hand neemt, vindt ongetwijfeld zijn naam op het omslag terug.

In de geschiedenis van de Belgische typografie neemt Baudin een unieke plaats in, niet alleen omdat hij zijn vak met verve praktisch heeft beoefend, maar ook wegens zijn theoretische bijdragen in tal van boeken en artikels. Voor "La typographie au Tableau noir" (Parijs 1984), waarvan in New York de Engelse vertaling verscheen "How Typography Works", ontving Baudin in Frankrijk de "Prix exceptionnel" uitgereikt door de jury van de "Grands Prix de la Société de Lettres de France". Dit met de hand geschreven boek kende internationale uitstraling als basiswerk voor leerlingen typografie. Baudin was toen geen nobele onbekende meer, want tien jaar eerder had hij het vakwereldje verrast met "L'effet Gutenberg", waarin hij een lans brak voor een heldere structuur en de visuele syntax van taal in een boek. Zijn didactische kennis kon hij als docent aan de School van Ter Kameren (Brussel) en aan het Nationaal Hoger Instituut voor Bouwkunst en Stedebouw (Henry Van de Velde-Instituut) te Antwerpen aanscherpen. Ondertussen steeg zijn internationale bekendheid, hij was actief lid van buitenlandse verenigingen zoals "Les Rencontres des Compagnons de Lure" of de "Association Typographique Internationale" (A.Typ.I.). De Amsterdamse universiteit nodigde hem in 1983 uit deel te nemen aan een tentoonstelling van vermaarde typografen in haar Universiteitsbibliotheek. Internationaal zat Baudin in de lift. Hij woonde tijdelijk in o.a. Sankt-Gallen, Zürich, Frankfurt, Londen, New York... maar keerde telkens naar Brussel terug. Ondertussen had Fernand Baudin in eigen land tweemaal de prestigieuze Graphica Belgicaprijs gewonnen, in 1961 en 1968; hij was graag gezien als lid en voorzitter van de jury voor de Plantin-Moretusprijs.

In 2000 huldigde de Koninklijke Bibliotheek haar vermaard typograaf (op rust) met een overzichtstentoonstelling van zijn werk en een begeleidend catalogus. In hetzelfde jaar ontving Fernand Baudin de jaarlijkse Henry Van de Veldeprijs (VIZO) voor zijn loopbaan als grafisch vormgever. Hij ging daarbij in een rij van laureaten staan, met bv. Emiel Veranneman (1994 - meubelkunst), Armand Blondeel (1996 - glas) en Piet Stockmans (1998-ceramik). In 2002 verscheen het boek "Fernand Baudin. Typograaf" van Elly Cockx-Indestege.

Het verdiende eerbetoon kwam net op tijd. Fernand Baudin, die in Bachte-Maria-Leerne in de meest dramatische omstandigheden in oktober 1918 geboren was, overleed in de zomer van 2005 als gelauwerd kunstambachtsman.

Tony Vanhee

DE STATEN VAN GOED VAN DE HEERLIJKHEID EKE
(EKE, NAZARETH)

(vervolg van Leiestam 2/2006 p. 562-563)

- 7/3/1785: St. Joanne VLERICK fa. Bernard en Catherina BYTEBIER + Eke oktober 1784
 x Pieter Francies MERLAEN fs. Adriaen en Catherinne GEVAERT wed., waarvan 5 K:
 Pieter Francies 21 j., Joannes Baptiste 19 j., Frans 17 j., Therese 13 j. en Carolinne 11 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 78 verso)
- 18/4/1785: St. Pieternelle DHOSSCHE fa. Pieter en Joanne DREIJVERS + Nazareth 21/3/1782
 x Francies VANDEN BULCKE fs. Jan wed., waarvan 5 K:
 Joannes Baptiste 20 j., Pieter Francies 19 j., Jacobus 18 j., Theresia 16 j. en Coleta
 Regiena 13 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 121 verso)
- 20/6/1785: St. Joanne Catherinne VAN MARKEN fa. Pieter en Marie VAN OUTRIVE
 + Eke 26/9/1784
 x Pieter CLAUS fs. Joseph wed., waarvan 1 K: Pieter Josephus
 (geregistreerd in register 70, folio 115 verso)
- 11/7/1785: St. Joanne Therese VAN LANGERAERT fa. Pieter en Anne VANDER MOEREN
 + Nazareth 10/5/1784
 x Pieter VAN BEVERSLUYS fs. Chaerel wed., waarvan 4 K:
 Joanne Marie en Joannes Baptiste meerderjarig; Pieter Francies in Deurle;
 Lievinus 23 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 107)
- 16/7/1785: St. Livyne Marie VAN POUCKE fa. Jan en Theresia DE SCHRYVER
 + Eke 15/12/1782
 x Livinus MICHIELS fs. Judocus en Livyne SCHYCNCKEL wed., waarvan 3 K:
 Joannes Baptiste 12 j., Theresia 10 j. en Monica 6 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 111)
- 18/7/1785: St. Pieter Livinus HEYSE fs. Joannes en Anne BROCHE + Eke 20/8/1783
 x Caroline POLFLIET wed., waarvan 1 K: Judoca 2 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 126 verso)
- 28/11/1785: St. Joannes DE MOOR fs. Michiel + Eke 21/3/1785
 x Josyntjen BEKAERT +, waarvan 1 K: Petronelle meerderjarig;
 xx Livine VERGUCHTEN wed., waarvan 3 K:
 Joannes Frans 23 j., Pieter Jacobus 19 j. en Judocus 16 j.
 (deze staat is enkel terug te vinden in register 70, folio 156 en niet in pak 84)
- 12/12/1785: St. Adriaen BEKAERT fs. Frans + Eke 10/4/1785
 x Petronelle VERSTICHELE +, waarvan 2 K: Jan Baptiste 22 j. en Livinus + april 1773;
 xx Joanne Francoise DE RUYCK wed., waarvan 5 K: Jacobus Frans 18 j., Maria Jacoba
 16 j., Eustacius Dominicus 14 j., Bernardus 12 j. en Joanne Catharine 8 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 158)

24/12/1785: St. Joannes DOSSCHE fs. Joannes en Marie VANDER CRUYSEN + Eke 9/11/1782
 x Marie Catharine VOET fa. Guillaume wed., waarvan 7 K:
 Constantinus Baptiste, Joanne Theresia, Joannes Baptiste, Marie Christine en Elizabeth
 Marie meerderjarig; Marie Françoise x Gillis BOONE ; Anne Louise x Frans LANDRIE
 (geregistreerd in register 70, folio 143 verso)

Heerlijkheid Eke nr. 83: periode 1781-1784
1784:

9/2/1784: St. Joanne MORTIER fa. Livinus + Nazareth 28/2/1779
 x Joannes VAN HAUTTE +, waarvan 1 K: Pieter 18 j.;
 xx Joannes Baptiste DE SLOOVER wed., waarvan 4 K:
 Theresia 15 j., Constantinus 12 j., Angeliene 10 j. en Livinus 8 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 6)

3/5/1784: St. Joannes DE SCHYNCKELE fs. Adriaen en Jacquemyntjen VERSELE
 + Eke 14/9/1782
 x Goddelieve VLERICK wed., waarvan 3 K:
 Joannes Baptiste meerderjarig; Lievinus 22 j. en Joanne 18 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 10)

11/5/1784: St. Joannes DU PREZ fs. Jacobus + Eke 4/8/1783
 x Livine HEYSE fa. Joannes +, waarvan 2 K: Joanne x Joannes VAN HOECKE fs. Pieter;
 Livinus + waarvan 4 K: Livina x Judocus DE MEYERE in Huise, Pieter 21 j.,
 Marie Anne 19 j. en Isabelle 16 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 12)

21/6/1784: St. Lievinus VERHEGGEN fs. Jan + Nazareth 2/1/1784
 x Therese Marie VANDER STICHELE wed., waarvan 8 K:
 Marie Joanne 29 j., Joannes Baptiste 27 j., Christina 24 j., Pieter Franscies 22 j.,
 Rosaliena 19 j., Ludovicus 14 j., Constantinus 13 j. en Marie Therese 8 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 14)

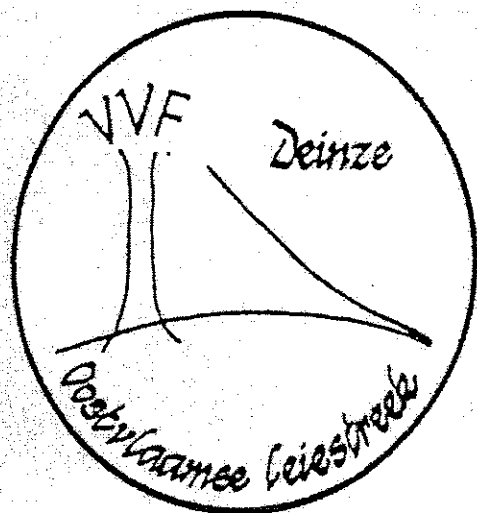
6/9/1784: St. Stephanus DU PREZ fs. Jacques en Isabelle DE KEUKELEIRE + Eke 25/7/1784
 x Pieternelle BRAT +, waarvan 1 K: Marie x Joannes MESTDACH;
 xx Adriaene Caroline PIETERS +, waarvan 2 K: Frans en Ludovicus meerderjarig;
 xxx Adriaene Caroline DE COEYER fa. Jan en Isabelle DE GEYTER wed., waarvan 5 K:
 Joseph en Jan Francis meerderjarig;
 Francisca x Jan Baptiste DHAENENS; Isabelle x Martinus DE NEVE;
 Catharine + x Pieter DE NOBLE + waarvan 2 K: Isabelle Marie en Pieter Frans
 (geregistreerd in register 70, folio 19)

19/11/1784: St. Jacobus DE MEYER fs. Joannes + Eke 6/5/1779 "molenaer"
 x Joanne Marie HAENTIENS fa. Lieven + 28/6/1776, waarvan 3 K:
 Joannes + x Pietronelle TORREKENS waarvan 1 K : Marie Jacoba 6 j. ;
 Marie Livine x Louis COPPENS; Livinus Jacobus x Marie COPPENS
 (geregistreerd in register 70, folio 53)

(wordt vervolgd)

Guido Demuyneck

9559
Dhr. Claude GEKIERE
Herfstlaan 59
9800 DEINZE

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Verschijnt tweemaandelijks
(niet in juni)
Uitgiftkantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:
Tony VANHEE

14^e jaargang nr. 4

Reigerslaan 2

OKTOBER 2006

9800 DEINZE

*****

Hoofdredacteur: Demuyneck Guido, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drogen

Onze internet-site: <http://www.vvfdeinze.be>

Op onze internetsite staan reeds de indexen van de huwelijken van Deinze (periode 1808-1872) en van Nazareth (periode 1796-1900)

Activiteiten:

VVF-Deinze is aanwezig op volgende stands:

- Zondag 15 oktober 2006 op de 22^e Oost-Vlaamse Ontmoetingsdag, zaal Breughel in Kalken
- Zondag 12 november 2006 op de jaarlijkse ontmoetingsdag van VVF-provinciale afdeling West-Vlaanderen in feestzaal 't Oud Stadhuis, Kerkplein 18 te Rumbeke (van 10 tot 12u30)

Geleide bezoeken aan het Stadsarchief van Deinze

Op dinsdag 7,14,21 en 28 november 2006 telkens in de namiddag (vooraf inschrijven noodzakelijk bij dhr. Jacques De Bruycker, tel 09/386 52 39)

Op **dinsdag 12 december 2006** vanaf 20 uur in de benedenzaal van de Deinse bibliotheek, ingang langs de Markt: Voordracht:

Uitwijking uit Vlaanderen naar Engeland in de 16de eeuw

Door Werner Peene uit Gistel

Cursus: Wie waren mijn voorouders? Hoe leefden zij?

In deze lessenreeks voor startende genealogen op 17 en 24 oktober en 7 en 21 november 2006 (telkens van 20 tot 22 uur) komen alle aspecten van het familieonderzoek aan bod. Inschrijvingen worden verwacht bij Claude Gekiere, Herfstlaan 59, 9800 Deinze, tel: 09/3866926, e-mail claudio@gekiere.be
De inschrijving is definitief na overschrijving van 25 € op rek. nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze.

ONZE NIEUWE PUBLICATIES: ZIE PAGINA 576

HET ARCHIEF VAN DE RAAD VAN VLAANDEREN – EEN ONUITPUTTELIJKE MAAR MOEILIJK TOEGANKELIJKE BRON VOOR DE GENEALOGEN

Het archief van de Raad van Vlaanderen, het hoogste gerechtshof van het graafschap tijdens de pre-Napoleontische periode, is met zijn meer dan 1 km archief het belangrijkste fonds dat bewaard wordt in het Rijksarchief Gent (Gerard Duivelsteen). De toegankelijkheid tot dit fonds werd sterk vergroot na de publicatie door rijksarchivaris Jan Buntinx van zijn negendelig werk "Inventaris van het Archief van de Raad van Vlaanderen" (Brussel, 1964-1979). In het bijzonder de beschrijving van de circa 20.000 bundels of bundeltjes met processtukken, gesorteerd per zaak en chronologisch opgebouwd, samen met de alfabetische tafel hierop, heeft meerdere familiekundige geholpen tijdens zijn speurtocht naar meer gegevens over zijn voorouders. Spijtig genoeg zijn er nog steeds geen alfabetische indexen op de duizenden registers en pakken met sententies, enquesten, verbalen,...

De bedoeling van dit artikel is om in het kort de instelling en zijn personeel te bespreken, de belangrijkste reeksen nader te belichten en tenslotte per gemeente van ons werkgebied de nummers te bespreken die er met zekerheid betrekking op hebben.

Korte geschiedenis:

In 1386 richtte Filips de Stoute, hertog van Bourgondië de "Caemere van den Raede in Vlaanderen" op te Rijsel. Deze "Caemere" bestond uit twee secties, een gerechtshof en een rekenkamer die aanvankelijk nauw met elkaar verbonden waren. In de loop van de 15^e eeuw ontwikkelde de gerechtelijke sectie zich echter geleidelijk tot een zelfstandige justitieraad, "Raad van Vlaanderen" genoemd (de financiële sectie werd de "Rekenkamer"). In 1407 verhuisde deze raad voor het eerst naar Gent, waar hij zijn intrek nam in het Gravensteen. In de loop van de 15^e, 16^e en 17^e eeuw verhuisde de Raad nog omwille van het politiek en militair klimaat voor korte periode naar Kortrijk, Dendermonde, Ieper, Brugge en Douai. Daar de zalen van het Gravensteen meer en meer ongeschikt bleken, nam de Raad van Vlaanderen in 1778 zijn intrek in een gedeelte van het voormalig Jezüetenklooster in de Volderstraat (naast de latere aula van de Universiteit Gent). Bij decreet van 6 frimaire jaar IV (27/11/1795) beslisten de "Représentants du Peuple, commissaires du gouvernement français" de afschaffing van de Raad van Vlaanderen.

Samenstelling van de Raad van Vlaanderen:

I. De Raadsheren:

De president: Stond aan het hoofd van de Raad. Hij was het hoofd van de justitie van geheel Vlaanderen en vertegenwoordigde er onmiddellijk de vorst. Tweemaal per week, 's woensdags en 's zaterdags, bezegelde hij de sententies. De presidenten werden verheven in de adelstand, een recht dat op de nakomelingen overging.

De gewone raadsheren: Ze waren met twaalf, acht gewone of weddetrekkenden en vier belast met het houden van enkwesten (onderzoeken, afnemen van getuigenissen) die daarvoor vergoedingen ontvingen (deze laatsten gingen in 1610 ook over tot de eerste categorie). Naast de vaste wedde beschikten de raadsheren over veranderlijke vergoedingen. Zo betaalde de winnende partij een bedrag in geld gelijk aan 1/5 van de gerechtskosten, waarvan de rapporteur (rechter-verslaggever) de helft ontving en de andere helft verdeeld werd onder de andere aanwezige raadsheren. Ook ontvingen de raadsheren (en de president) meermaals "presenten" van de Vlaamse steden (vb. bij huwelijk van hun kinderen). Een diploma van licentiaat of doctor in de rechten was vereist om te kunnen benoemd worden als raadsheer en ze moesten tevens Vlaming

zijn van oorsprong d.w.z. geboren zijn in het graafschap Vlaanderen. Raadsheren werden ook in de adelstand opgenomen, maar slechts ten persoonlijke titel.

II. De ambtenaren van het Openbaar Ministerie:

De procureur-generaal en zijn substituut: Zij waakten over de belangen van de vorst, van zijn domeinen en die van de schatkist, over de eerbiediging van zijn rechten en het behoud van de openbare orde. Zij controleerden het beheer en de financiële en gerechtelijke activiteiten van baljuws, schouten en leenmannen, ook van deze die in dienst stonden van heren en abdijen. Telkens hun iets niet in orde leek, spanden zij een proces in bij de Raad van Vlaanderen. Had een partij een klacht ingediend en scheen het hun toe dat de belangen van de vorst mee in het gedrang kwamen, dan traden zij op als gevoegde partij samen met de eiser of verweerder.

De advocaat-fiscaal: Deze bepleitte de zaak die door de procureur-generaal werd ingediend

III. Het lager personeel:

Dit bestond uit de griffier, geholpen door een notaris en verscheidene klerken, de ontvanger der exploiten (vooral de boeten), de deurwaarders (huissiers), de boden (messagiers), de huisbewaarder (conciërge) en de cipier van de gevangenis van het Gravensteen.

IV. De procureurs en advocaten:

De partijen werden voor de Raad wettelijk vertegenwoordigd door de procureurs (pleitbezorgers). Deze hadden gewoonlijk geen universitaire studies gedaan, maar waren meestal slechts "practisijnen" of "costumiers", dit zijn personen vertrouwd met de ordonnantiën, het gewoonterecht en de procedure.

De zaak van de partijen werd verdedigd door advocaten. Deze waren gewoonlijk wel licentiaten of doctors in de rechten.

De Raad zetelde alle werkdagen, de zaterdagmiddag uitgezonderd. In 1766 werden alle namiddagzittingen afgeschaft. De Raad was verdeeld in twee kamers: de eerste werd voorgezeten door de president, de tweede door de ouderdomsdeken der raadsheren. Vanaf 1723 bestonden er zelfs vier kamers. In de burgerlijke zaken zetelden minstens vijf en in de strafrechterlijke minstens zeven raadsheren. Nadat de raadsheer-verslaggever zijn rapport had uiteengezet, werd beraadslaagd en bij meerderheid van stemmen een beslissing getroffen. De sententies werden door de president, of in zijn tegenwoordigheid en op zijn bevel, door de griffier voor het verzamelde hof (in volle consistorie) voorgelezen. De officiële voertaal was het Vlaams, zelfs dan wanneer één of beide partijen Franssprekenden waren. Af en toe werden toch sententies in het Frans opgesteld, maar dit was een toegeving van de Raad, waartoe de toestemming van beide partijen vereist was.

Bevoegdheden

Tijdens het Ancien Régime had iedere stad en iedere heerlijkheid haar schepenbank, haar leenhof of laathof. Heel wat heerlijkheden strekten zich uit over (een deel) van het grondgebied van verschillende parochies. Er waren heerlijkheden die van de graaf afhingen, andere van een heer, nog andere van een abdij. In deze periode hadden schepenbanken ook rechterlijke macht, ze oordeelden zowel over burgerlijke als over strafrechtelijke zaken. Tot het einde van de 14de eeuw was er geen sprake van hogere en lagere rechtbanken. Alle rechtbanken waren soeverein in hun rechtsgebied, voor zover hun rechtsbevoegdheid strekte (maar de oprichting van de Raad van Vlaanderen bracht daarin nadien verandering).

In het kort schetsen we hier de regels van de rechtsbevoegdheid.

In burgerlijke zaken diende het proces aanhangig gemaakt voor de rechtbank van de woonplaats van de verweerder. Er bestonden wel enkele uitzonderingen: ging de zaak over een onroerend goed dan was de rechtbank bevoegd waar het goed gelegen was, ging het over successies dan was de plaats van het sterfhuis bepalend.

Geschillen over lenen werden beslecht voor het leenhof waarvan het betwiste leen of recht afhing.

Op strafrechtelijk gebied luidde de regel dat de rechtbank van de plaats waar het misdrijf gepleegd was, bevoegd was.

Een beroep ingesteld bij de Raad van Vlaanderen had veel weg van onze huidige verbreking, met dit verschil dat een uitspraak nooit aanleiding gaf tot een nieuwe rechtszaak. De Raad deed vooral een onderzoek naar de rechts- en vormkwestie; een nieuwe beoordeling van de feiten kwam slechts op de tweede plaats. Ofwel bevestigde de Raad het eerste vonnis, ofwel verklaarde zij het eerste vonnis nietig en dan won de appelerende partij (diegene die in beroep ging) de zaak. Wanneer het beroep gegrond werd verklaard werden de rechters in eerste aanleg vaak gestraft. Tegen criminele vonnissen van de rechtbanken kon geen beroep worden aangetekend voor de Raad van Vlaanderen.

De Raad van Vlaanderen behandelde echter ook een groot aantal zaken in eerste aanleg.

Een aantal geschillen, de zogenaamde “voorbehouden gevallen” konden enkel door hen berecht worden.

Het betreft onder andere: majesteitsschennis (ook ketterij wordt hierbij gerangschikt), de overtreding van speciale vorstelijke bevelen, de inbreuken tegen de personen en instellingen die een speciale vorstelijke bescherming genoten (vb. geweld tegen vorstelijke ambtenaren of gebrek aan eerbied tijdens processen), de aanslagen tegen het vorstelijk domein en de vorstelijke rechten, de misdrijven en tekortkomingen van de vorstelijke ambtenaren in het uitoefenen van hun ambt, de misdrijven gepleegd door edelen, private oorlogen, oproer, zware verstoringen van de openbare orde, sluipmoord, misdaden gepleegd op de grote wegen, aanslagen op vreemde kooplieden, valsmunterij,...

Daarenboven werden een groot aantal zaken bij de Raad van Vlaanderen aanhangig gemaakt, soms door de partijen, meestal echter door de procureur-generaal, hoewel zij normaal dienden gevonnist te worden door een andere rechtbank. Dit gebeurde krachtens het recht van “preventie”, waarbij als reden of voorwendsel ingeroepen werd dat de rechtbanken vaak te traag tewerk gingen en dat niet snel genoeg kon opgetreden worden.

Een belangrijk percentage van de gevallen die door de Raad werden behandeld betreffen geschillen tussen twee steden, tussen kasselrijen, parochies, heren, kerkelijke instellingen, en tussen hen en particulieren. Deze geschillen lopen over allerlei kwesties van jurisdictie, over financiële en economische aangelegenheden, zoals belastingen, militaire logementen,...

Tegen de sententies van de Raad van Vlaanderen kon aanvankelijk beroep worden aangetekend bij het Parlement van Parijs. In 1521 verbood Keizer Karel dit beroep. Het was de Grote Raad van Mechelen die deze bevoegdheid van het Parlement overnam.

Tijdens een volgende aflevering zullen wij in het kort de belangrijkste reeksen van dit archief bespreken, eerst diegene die chronologisch werden opgebouwd en kriskras door elkaar informatie bevatten over gans Vlaanderen, en daarna de procesbundels die betrekking hebben op de gemeenten die deel uitmaken van ons werkgebied.

ONZE NIEUWE PUBLICATIE

OUD SCHRIFT IN 10 LESSEN

Auteur: Guido Demuyne

Deze publicatie is verkrijgbaar door overschrijving van 14,5 € (10 € + 4,5 € verzendingskosten) op rekening nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze, p/a Lijsterstraat 35 9810 Nazareth

Zonder een elementaire kennis van het oud schrift is het niet mogelijk een degelijke en betrouwbare familiegeschiedenis samen te stellen. Het is immers van groot belang de documenten die nuttig zijn voor het opstellen van je familiegeschiedenis niet enkel bij benadering te kunnen lezen, maar ze vooral juist en volledig te kunnen lezen en ook te begrijpen.

Deze nieuwe publicatie heeft tot doel familiekundigen een praktisch hulpmiddel te verschaffen om op een vlugge manier, maar toch volgens ieders tempo en zonder hulp, het oud schrift te leren ontcijferen. Hierbij wordt getracht enkele documenten met voor ieder tijdvak uit de periode van de 16^e tot de 19^e eeuw typische schrijfstijlen te selecteren en te ontleden.

Na een korte inleiding worden in elke les een aantal woorden van de tekst uitvergroet met bijhorende transcriptie. Dit maakt het voor de lezer mogelijk op een geconcentreerde manier een eerste maal kennis te maken met de schrijfwijzen van de verschillende lettertekens in elke tekst. Daarna volgt telkens de volledige tekst en transcriptie.

Na de tiende les volgen nog drie oefeningen zonder transcriptie die u in de mogelijkheid stellen uw kennis te toetsen. De oplossing van deze oefeningen vindt u terug op de website van VVF-Deinze (www.vvfdeinze.be).

Het kunnen lezen van oud schrift is echter slechts een eerste stap, het begrijpen van de inhoud van een document een tweede. Daarom werd in de inleiding van het boek ook enige aandacht besteed aan enkele specifieke aspecten die van belang zijn voor deze volgende stap: de etymologische en andere voor interpretatie van oude documenten bruikbare woordenboeken, het lezen van Romeinse cijfers en de oude maten, gewichten, muntstelsels en kalenders.

HUWELIJKEN NAZARETH OP CD-ROM

In het kader van een project waarbij we alle huwelijken van ons werkgebied trachten te ontsluiten is er op onze site www.vvfdeinze.be sinds enige tijd een lijst beschikbaar met alle huwelijken van Nazareth voor de periode 1796 tot en met 1900. Deze lijst omvat echter enkel de namen van bruidegom en bruid en de data van de huwelijken. Wie meer gegevens wenst (geboorteplaats, beroep, namen van de ouders, leeftijd of geboortedatum) kan deze terugvinden op een CD-Rom die bij VVF-Deinze kan aangekocht worden.

CD-ROM: DE HUWELIJKEN VAN NAZARETH

Auteur: Guy Thoonen

Verkrijgbaar door overschrijving van 25 € (verzendingskosten inbegrepen) op rekening nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze, p/a Lijsterstraat 35 9810 Nazareth

BRONNEN VOOR GENEALOGISCH ONDERZOEK – ENKELE NUTTIGE TIPS

De secundaire bronnen:

Hieronder verstaan we bronnen die ons heel wat meer informatie geven dan alleen maar identiteitsgegevens. De hiervoor behandelde militieregisters kunnen we hier al of niet bij onderbrengen. Immers, soms, en dan in het bijzonder voor diegenen die niet in dienst moesten, vinden we vaak nagenoeg alleen identiteitsgegevens in deze registers terug.

A. Het notariaat

De organieke wet van 25 ventose XI (16 maart 1803) verplichte elke notaris om de minuten van de akten te bewaren en jaarlijks een repertorium (tafel) van de akten bij te houden (een dubbel hiervan moest worden toegestuurd aan de griffie van de Rechtbank van Eerste Aanleg).

Deze minuten en repertoria werden overgedragen aan de opvolger of aan een andere notaris uit de streek wanneer er geen opvolger werd benoemd. Thans zijn heel wat van deze archieven overgedragen aan de rijksarchieven. Het Rijksarchief Gent bewaart de neergelegde stukken van notarissen uit het gerechtelijk arrondissement Gent. Voor opzoekingen dienen we eerst de inventarissen 219 B en 219 C te raadplegen (219 A betreft het oud notariaat). We vinden er de depots terug van de notarissen die hun archieven hebben overgedragen en ook alfabetische toegangen (naam + periode van de notarissen waarvan archieven beschikbaar zijn).

Indien je een notaris niet terugvindt kan je altijd contact opnemen met de Kamer van Notarissen van Oost-Vlaanderen, Notarisstraat 1, 9000 Gent (tel: 09/225.15.40). Zij kunnen u meedelen of deze archieven zijn neergelegd of zich nog bevinden bij een notaris die zijn depot nog niet heeft overhandigd aan het rijksarchief.

De archieven bevatten zoals bekend allerlei nuttige akten (verkopen, huwelijkscontracten, testamenten, pachtcontracten, leningen,...). Voor kleine gemeenten loont het de moeite de archieven van de enkele notarissen te overlopen via de repertoria. Voor grotere steden is er het probleem van te weten bij welke notaris je voorouder ging. Hier kunnen de archieven van de registratie- of hypotheekkantoren soms de oplossing brengen. Dit geldt ook voor Deinze waar er heel wat 19^e eeuwse notariële archieven verloren gegaan zijn tijdens een brand in WOI.

B. De archieven van de registratie- en hypotheekkantoren

De door de administraties neergelegde archieven bevinden zich in het Rijksarchief Beveren. We bespreken hier enkel in het kort de belangrijkste reeksen:

Interessante reeksen in de registratiekantoren:

De registers van de aangiften van nalatenschap (periode 1796-1817) en de aangiften van nalatenschap en van overgang bij overlijden (vanaf 1818) (reeksen 187 en 187/B). Er dient opgemerkt dat wanneer er geen onroerende goederen werden nagelaten er vanaf circa de helft van de 19^e eeuw ook geen aangifte meer diende ingediend te worden.

De registers van openbare burgerlijke akten (vanaf 1796) (reeks 5). Hierin worden alle notariële akten geregistreerd door middel van een verkorte analytische versie van de akte.

De registers van onderhandse akten (vanaf 1799) (reeks 6). Dit zijn akten die niet door een notaris zijn opgesteld maar wel door de partijen zijn ondertekend (opm.: tot 1851 mochten verkopen ook onderhands worden afgesloten, nadien enkel bij een notaris).

Daarnaast bestaan er een aantal documentatieregisters en tabellen maar deze zijn voor vele kantoren niet meer bewaard.

Interessante reeksen in de hypotheekkantoren (1 of verschillende per gerechtelijk arrondissement):

Registers van overschrijving van de akten van overdracht of aanwijzing van zakelijke onroerende rechten (reeks 72): integrale overschrijving van alle koopakten, ...

Registers van inschrijving der voorrechten en hypotheeken (reeks 71)

Toegangen via de reeks 76 (alfabetische tafel van het repertorium der hypotheekformaliteiten) en reeks 75 (repertorium der hypotheekformaliteiten).

Meer info (o.a. tot welk registratiekantoor een gemeente behoorde) vind je in “De archieven van de registratie- en hypotheekkantoren – Handleiding voor de genealoog en biograaf” Guido Demuyne, Deinze 1991, verkrijgbaar via VVF-Deinze.

DE STATEN VAN GOED VAN DE HEERLIJKHEID EKE
(EKE, NAZARETH)

(vervolg van Leiestam 3/2006 p. 570-571)

29/11/1784: St. Jacobus SNOEK fs. Joannes + Eke november 1779

x Aldegonde DE CLERCQ wed. waarvan 4 K:

Coleta 17 j., Pieter Frans 14 j., Joanne Marie 11 j. en Rosaline 6 j.

(geregistreerd in register 70, folio 59 verso)

1783:

13/1/1783: St. Joannes Franchies VANDER CRUYSSSEN fs. Joannes en Marie Judoca DE MEDTS

“bailliu der prochie van Eeke op de Schelde” + Eke oktober 1780 jongman

Erfgenamen: zijn broers en zusters:

Overbrenger Bernaerdus VANDER CRUYSSSEN;

Anthone en Josephus VANDER CRUYSSSEN;

Marie Catharine VANDER CRUYSSSEN x Franchies BEKAERT;

Joanne Theresia VANDER CRUYSSSEN x Joannes Baptiste DHOSSCHE;

Emanuel VANDER CRUYSSSEN + waarvan 3 K

(geregistreerd in register 69, folio 155 verso)

27/1/1783: St. Joannes CALLAERT + Eke 19/6/1783

x ? DE PAEPE, waarvan geen K;

xx Maerie DE CEUCKELAERE +, waarvan 4 K:

Lieven +; Jooseph en Louis;

Isabelle + x Frans DHOSSCHE waarvan 6 K: Marie 23 j., Jooseph 20 j., Angeline 18 j.,

Marie (sic) 16 j., Louis 14 j. en Emanuel 17 j.;

xxx Maerie OOSTERLINCK wed., waarvan 2 K: Jan Baptiste 23 j. en Pieter Francies 18 j.

(geregistreerd in register 69, folio 176)

Zonder datum: St. (Pro Deo) Joannes Baptiste HAUGHEM fs. Jacobus + Eke 8/1/1783

x Joanne VANDE WYNCKEL + Eke, waarvan 5 K:

Jacobus 17 j., Coleta 13 j., Isabelle Marie 11 j., Benedictus 8 j. en Rosa 5 j.

xx Rosaline BAELE fa. Adriaen wed., waarvan geen K

7/4/1783: St. Gillis DOSSCHE fs. Lievens + Eke 18/9/1782

x Catharine DE BOCK wed., waarvan 2 K: Veronica 7 j. en Coletta 4 j.

(geregistreerd in register 69, folio 164 verso)

Zonder datum: St. (Pro Deo) Jooris HUMBLE “gaerde ten couloire van eeke op de schelde”

+ Eke 16/7/1780

x Josynna VAN SNICK +, waarvan 1 K: Joseph +;

xx Barbara TUERRE +, waarvan 4 K: Anne, Marie, Joanne en Pieternelle meerderjarig;

xxx Cesilia LAINGIEN +, waarvan 2 K: Sebastiaenus en Anne Marie

xxxx Joanne MOUTIE wed., waarvan 3 K :

Judoca 14 j., Marie Florentina 11 j. en Marie Catharina 8 j.

16/6/1783: St. Joannes Baptiste DE WEESE fs. Pieter en Joanna HAEK + Eke 3/3/1780

x Joanna VERNIERS fa. Jan en Livina VLAMINCK (xx Joseph VAN MEERHAEGE)

waarvan 5 K: Pieter Francies 22 j., Joannes Baptiste 19 j., Ferdinandus 13 j.,

Isabella Marie 12 j. en Emanuel 7 j.

(deze staat is terug te vinden in pak 82 en in register 69, folio 224 verso)

23/6/1783: St. Jooseph DE BOCK fs. Joos en Lievinne DE VLEESCHAUWER
 + Nazareth 27/11/1782
 x Constantiene VAN GYSSEGHEM wed., waarvan 2 K:
 Pieter Joannes 2 j. en Jooseph 6 m.
 (geregistreerd in register 70, folio 1)

15/9/1783: St. Livinus CNUUDE fs. Joannes en Janneken VLAEMINCK
 "jongman" + Eke 20/3/1783

Erfgenamen:

1) Judocus CNUUDE fs. Joannes en Janneken VLAEMINCK;

2) Jan DE KOCKERE fs. Jan en Janneken VLAEMINCK +:

x Louise VERNIERS waarvan 1 K: Pieter DE KOCKERE

xx Marie Anne BOSSCHE waarvan 1 K:

Joanne Rose DE KOCKERE x Francies TYDGAT in Huise;

3) Jacquemyntien DE KOCKERE fa. Jan en Janneken VLAEMINCK +

x Judocus SIMOENS waarvan 2 K: Livinus SIMOENS;

Francies SIMOENS + x Livine VERZELEN waarvan 7 K:

Marie Joanne, Pieter, Judocus, Jan Baptiste, Isabelle Rose, Albertus en Joanne Coleta

xx Pieter DE BUCK waarvan 6 K:

Jacobus, Francies, Philippe Anthone, Emanuel, Marie Rose x Livinus MERHAEGE

en Joanne Catherine x Joseph VAN HEEDE.

(geregistreerd in register 69, folio 220)

24/11/1783: St. Lucia DE VREESE fa. Joannes en Louise VERNIERS + Eke januari 1779
 x Pieter DE BAETS fs. Joseph wed. waarvan 3 K:
 Francies 18 j., Emanuel 16 j. en Joannes Baptiste 13 j.
 (geregistreerd in register 70, folio 3 verso)

1782 :

21/1/1782: St. Adriaen MEIRRELAEN fs. Adriaen + Eke 21/10/1781

x Marie Catharine GEVAERT wed., waarvan 8 K :

Pieternelle x Caerel DHONT in Nazareth; Pieter in Eke;

Jan Baptiste en Jooseph in Gent (H. Kerst); Caerel in Nazareth; Marie meerderjarig;

Joanne x Geeraert DHONT;

Ingel + waarvan 4 K: Jan Baptiste, Catharine, Pieter Frans en Carolinne

(geregistreerd in register 69, folio 73)

18/2/1782: St. Marie DE BOCK + 21/10/1781

x Frans VAN CEULENBROECK fs. Raphael +, waarvan 4 K:

Joseph en Carel meerderjarig; Joanne x Christiaan EEKHOUT;

Isabelle + x Jan Baptiste DE KEUCKELEERE waarvan 2 K: Pieter en Marie

xx Paulus DE VREESE fs. Joannes en Catherine HAUWE + 10/3/1781, waarvan 2 K:

Joannes Baptiste meerderjarig; Marie x Frans GEVAERT

(geregistreerd in register 69, folio 133 verso)

10/6/1782: St. Marie Anne DE DRIJVER fs. Adriaen + Eke 2/9/1781

voorhuwelijks kind: Joanne Catharine 5 j.

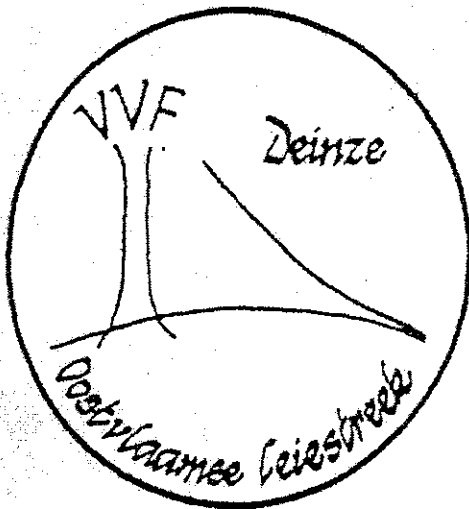
x Jacobus TEMMERMAN fs. Christiaan wed., waarvan 1 K: Franciscus Dominicus 2 j.

(geregistreerd in register 69, folio 112 verso)

(wordt vervolgd)

Guido Demuyne

9559
Dhr. Claude GEKIERE
Herfstlaan 59
9800 DEINZE

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Versijnt tweemaandelijks
(niet in juni)
Uitgiftekantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:
Tony VANHEE

14^e jaargang nr. 5

Reigerslaan 2

DECEMBER 2006

9800 DEINZE

*****
Hoofdredacteur: Demuyne Guido, Pachtgoedreef 17, 9031 Drogen
Onze internet-site: <http://www.vvfdeinze.be>

Op onze internetsite staan reeds de indexen van de huwelijken van Deinze (periode 1808-1872) en van Nazareth (periode 1796-1900)

Activiteiten:

Op **dinsdag 12 december 2006** vanaf 20 uur in de benedenzaal van de Deinse bibliotheek, ingang langs de Markt: Voordracht:

Uitwijking uit Vlaanderen naar Engeland in de 16de eeuw

door Werner Peene uit Gistel

Tal van Vlamingen weken tijdens de godsdienstperikelen van de 16^e eeuw uit naar Engeland. Velen deden het uit godsdienstovertuiging maar anderen zagen dit als een uitgroei in de economische sector. Hoe men deze voorouders kan terugvinden in Engeland wordt in de voordracht naar voor gebracht. Het grootste gedeelte van de voordracht gaat over de bespreking van Internet en plaatselijke bronnen. Duur: 1u30 + nabespreking met mogelijkheid tot het consulteren van bronnen.

Internet en genealogie (met persoonlijke begeleiding)

Op **dinsdagen 6,13,20 en 27 februari 2007**, telkens van 18u30 tot 19u en van 19u tot 19u30 op de eerste verdieping van de bibliotheek, Gentpoortstraat Deinze
Vooraf inschrijven per e-mail (claudio@gekier.be) is noodzakelijk!!

Hernieuwing lidgelden:

Gelieve uw lidmaatschapsbijdrage 2007 (5 €) over te willen schrijven op rekening nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze. Nationale leden van VVF zijn niet verplicht om deze bijdrage te storten maar hun bijdrage is steeds van harte welkom.

PRETTIGE EINDEJAARFEESTEN!!

DADEN VAN MOED, ZELFOPOFFERING EN MENS LIEVENDHEID

In de 19^e eeuw, net zoals nu, werden daden van moed, zelfopoffering en menslievendheid bijzonder geapprecieerd door de gemeenschap. De overheid heeft dan ook deze hulpverleners steeds willen belonen, geldelijk en/of met een medaille.

Reeds in 1818 (K.B. van 18/4/1818) werd een medaille als beloning voor dergelijke daden ingevoerd, meestal aangevuld met, of vervangen door, een geldelijke beloning. In de Belgische Staatsbladen vinden we dan ook regelmatig koninklijke besluiten terug waarmee deze beloningen werden toegekend. Zo kreeg bijvoorbeeld Bernard VANSANTE, landbouwer te Massemen-Westrem, die op 30 juli 1835, op een leeftijd van 60 jaar en volledig aangekleed, in de beek Meulebeke met een diepte van 12 voet was gesprongen en er een jonge man die op het punt stond te verdrinken redde, een som van 100 frank. De in Gentbrugge wonende 12-jarige student van het Conservatorium Pierre-Francois VANDEPUTTE kreeg 50 frank voor de redding van een jonge man uit de Schelde. Gentenaars Joseph VANDOORSELAER, meester loodgieter, Louis WAYENBERGHE, meester metser, Leopold FEZANT, timmerman en Lieven DECUYPER, meester metser ontvingen dan weer een zilveren medaille met een waarde van 25 frank en Albert DEZUTTER, arbeider dakwerker een som van 25 frank, voor hun ijver en stoutmoedigheid tijdens een brand op 6 juli 1835 (K.B. van 4/12/1835, Pasinomie 3^e serie, Tome V, p. 408-409).

Met het K.B. van 21 juli 1867 werden de bestaande medailles vervangen door het Burgerlijk Ereteken (5 klassen) dat onder andere werd (en nog steeds wordt) verleend voor daden van moed, zelfopoffering en menslievendheid. Het burgerlijk kruis, dat toegekend wordt voor de meest opzienbare daden omvat 2 klassen, de medailles bestaan in goud, zilver en brons (enkele voorbeelden vind je afgebeeld op internet (zoek op Google naar "médailles courage dévouement humanité" en klik daarna op "Autres médailles – règne Léopold II")).

Bovendien werd door de Amerikaanse miljonaire Andrew CARNEGIE het Carnegie Hero Fund opgericht (de afdeling in België kwam tot stand via het K.B. van 13/7/1911) dat eveneens tot doel heeft daden van heldenmoed te belonen (ook met medailles van goud, zilver en brons en geldsommen). Beide erkentelijkheden bestaan thans naast elkaar.

Dat onze regering de beloning van daden van moed, zelfopoffering en menslievendheid blijvend belangrijk vindt, bewijst een recente wetswijziging, een koninklijk besluit en een omzendbrief van de minister van Binnenlandse Zaken.

De Wet van 24 augustus 2001 voorziet thans dat aan toevallige hulpverleners, met name "eenieder die buiten de uitoefening van een beroepsactiviteit die verband houdt met de veiligheid en buiten welke medewerking ook aan enige vereniging die is opgericht met het doel bijstand en hulp te verlenen aan derden", een daad stelt om personen te redden van wie het leven in gevaar is, een schadevergoeding kan toegekend worden van maximum 2.500.000 BEF (in geval van overlijden ingevolge de reddende daad kunnen de nabestaanden van de redder de vergoeding verkrijgen).

Met het Koninklijk Besluit van 23 december 2002 werd bij de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken een bijzondere commissie, de Commissie van het Carnegie Hero Fund, ingesteld, die personen opspoort die daden van heldenmoed zouden hebben vervuld en de aard van de beloning bepaalt die wordt toegekend (jaarlijkse tegemoetkoming, tijdelijke hulp, éénmalige hulp, medaille, diploma, felicitatiebrief).

Tenslotte herinnert minister Patrick Dewael met zijn Omzendbrief van 4 mei 2006 betreffende het burgerlijk ereteken voor daden van moed, zelfopoffering en menslievendheid, de gouverneurs aan het eerder vermelde K.B. van 21 juli 1867. Hij vraagt hen de gemeenten te wijzen op hun verantwoordelijkheid in deze zaak en herinnert hen aan de te volgen procedure en toekenningsvoorwaarden. De dossiers moeten, voorzien van het advies van de gouverneur, opgestuurd worden naar de dienst Protocol van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken te Brussel.

Ons bestuurslid Romain De Bouver vond in het Deinse stadsarchief een bundel terug met een aantal dossiers die verband houden met dergelijke daden in Deinze. In een korte reeks publiceren wij de verslagen en de verklaringen die in dit verband werden opgesteld.

Guido Demuyneck

VERSLAG EN STAET VAN VOORSTELLING VAN BELOONING VOOR EENE DAAD VAN MOED EN ZELFOPOFFERING

In het stadsarchief van Deinze is een bundel bewaard die verslagen en staten bevat van personen die een daad van moed en zelfopoffering gesteld hebben. Zij worden ook voorgedragen om een geldelijke beloning te krijgen en/of een ereteken. De verklaring die de persoon heeft afgelegd en de verklaring van de getuigen, zo die er waren, zijn elke keer genoteerd.

Het oudste verslag dateert van 1863.

Wij nemen de handgeschreven teksten integraal over in de taal van toen.

Het namenmateriaal is interessant voor de genealoog, de tekst blijkt een oefening te zijn in het schrift van die tijd en het verhaal schetst een beeld van toen.

- Heden achttienden October 1800 drieën sestig, is voor ons Burgemeester der Stad Deynze, verschenen:

Reubens Karel Lodewijk, geboren te Sint-Laureins op 19 september 1815, sasmeester-ontvanger bij het sas van de Schipdonkse vaart, welke ons heeft te kennen gegeven dat eergisteren 16 dezer maend, circa 11½ ure voormiddag hij van doodsgevaer heeft gered **Joannes en Emmanuel Coppens**, beide zonen van **Petrus Coppens**, schipmaker wonende tot Oostakker, wijk Langerbrugge (bij Gent) in de volgende omstandigheden:

Een geladen schip was gezonken nabij en opwaerts de brug der vaert van Schipdonk te Deynze. August Coppens, eigenaer van het schip met zijn twee zonen Joannes en Emmanuel Coppens waeren bezig er aen te werken ten einde het zelve vlot te maken wanneer een kleine boot, er aen vastgemaekt, losgeraekt en door den hevigen vloed weggedreven werd.

De zonen Coppens dit ziende springen in een tweede bootje ter hand, met inzicht van de eerste boot te kunnen wederhouden. De geweldige stroom trekt de twee booten rasch naer den nabijzijnden waterval van het sluis; nog eene minuet en zij storten erin.

De sluismeester Ruebens op dit oogenblik aengekomen, ziet het gevaer, loopt ijlings naer zijn tuigenhuis, grijpt een haek vast, snelt toe, springt van boven den talus op de voetbrug (passerelle) en gelukt er in den eersten boot in welken reeds een der zonen Coppens gesprongen was, en reeds de balken der watervals genakende, bij middel van zijnen haek tegen te houden en uit den stroom te trekken. Dadelijk was de tweede boot met den anderen zoon Coppens in dezelve omstandigheden van plaets en gevaer. De sasmeester Ruebens heeft nauwelijks den tijd zijnen haek van den eersten boot tot den anderen aen te slagen, en lukt er weder in deze op dezelfde wijs als den eersten te redden.

De sasmeester Ruebens bij dit gevaer, door zijn tegenwoordigheid van geest door zijnen moed en zelfopoffering het leven heeft gered der twee zonen Coppens en zijn eigen leven in gevaer heeft gesteld, dat hij zelve in de stroom zou gevallen zijn indien zijn haek in het aenslaen of wegstooten der booten had gemist.

Zijn ook voor ons verschenen:

- 1 Petrus Coppens, schipmaker woonende tot Oostakker, wijk Langerbrugge voornoemd;
- 2 **Camille De Cock**, werkman te Deinze
- 3 **Pieter Francies van Imschoot**, schipper tot Gent, welke benevens de zonen Coppens, werkte om het gezonken schip boven water te beuren.

Welke drie personen de vorengemelde omstandigheden in al hare bijzonderheden getuigen en bevestigen, verklarende daerenboven dat de sasmeester Ruebens, bij dit gebeurde, door zijn tegenwoordigheid van geest, door zijnen moed en zelfopoffering het leven heeft gered der twee zonen Coppens en zijn eigen leven heeft in gevaer gesteld, daer hijzelve in den stroom zou gevallen zijn indien zijn haek, in het aenslaen, of wegstooten, de booten had gemist.

Verklaren nog in geene maegschap noch dienst te zijn met Ruebens.

Verlag over eene daad van moed en zelfopoffering
 die pleegd door Leo van Cutrere, bijgenaamd
 Bert, werkmán, en Prudencia van Damme, bijna-
 dere, beide te Deurne, op eenige meters afstand van
 de Kaai der lei, te Deurne den 22^{den} Dec^{ber} 1869.

Op den 21^{den} december 1869 zijn voorz. ons Karel Schuyveler, Schepen der
 Stad Deurne, in de afwezigheid van den heer Burgemeester vreeschener,
 Leo van Cutrere en Prudencia van Damme, bijna-
 dere, beide te Deurne, welke ons hebben te kennen gegeven dat op 22^{den} december
 circa 7 ure Avonds, zij van doodsgevaar hebben gered Angelina Huyjs,
 huisvrouw van Jan Baptiste Kizels, Kalkkenmaker te Deurne, in de
 volgende omstandigheden:

Prudencia van Damme, het harenst bezig met het aendoen
 van eenen, hoorde zij een gefammel geschrei en loept dadelijk naar den oever der lei,
 welke eenige meters van hare wooning is afgelegen. Wauwelijks op de strand
 gekomen riep men om hulp, eene vrouw in het water. Aldan legaf zij zich
 naar de plaats van het geschrei en aldaar aangekomen, bemerkte zij dat al de
 reeds toegesnelde omstanders weinig den moed hadden om wies in gevaar te
 stellen.

Het is denkbaar, het water loog, de Strom snel en hevig, toen eindelijk Leo
 van Cutrere, zonder aarzelen den maed had den boot van den Schipper,
 welke met zijn Schip aan de Kaai in Lassing lag, lasten maken, Sprengt
 den zeilen, Prudencia van Damme, met eene lamp in de hand
 en zonder het gevaar in te zien, volghen, en beide loelen zich, op het geluid
 der flouwe licht der lamp afdriven. Weldra gekomen aan eenen kant
 alwaar den oever der lei recht steil is, culwaarden zij Leo van Cutrere
 en Prudencia van Damme eene bejaarde vrouw welke wies dij-
 vend vasthielt aan een voor uitstekende lastje bijna krachtloos en uitge-
 put en op het punt te verdruiken, wanneer de Kompananten deselve ten berijp
 van hun leven hebben vastgegrepen in den boot geplaatst en nog levend en gezond
 gebracht

Van alle welke wij hebben opgemaakt het tegenwoordig verslag dag en ure als boven.

De genoemde Ruebens is geen maegdschap (*familie*) noch dienst van de geredde personen.

Zijn gedrag en zedelijkheid zijn onberispelijk. Hij kan niet zwemmen.

Hij heeft den 23 7bris (september) 1856 bekomen de medalie van 2^e klas voor een persoon uit doodsgevaer gered te hebben den 27 July 1855.

Heden 27 december 1869 zijn voor ons Karel Dhuyvetter, Schepen der Stad Deynze, in de afwezigheid van den Heer Burgemeester verschenen **Leo Van Autreve** en **Prudencia Van Damme**, bijzondere, beide te Deynze, welke ons hebben te kennen gegeven dat op 22 december jl, circa 7 ure 's avonds, zij van doodsgevaar hebben gered **Angeline Huys**, huisvrouw van **Jan Baptiste Kints**, klakkenmakster te Deynze, in de volgende omstandigheden:

Prudencia Van Damme, tot harent bezig met het avondmaal te nemen, hoorde zij een gejammer geschrei en loopt dadelijk naar den oever der Lei welke eenige meters van hare wooning is afgelegen. Nauwelijks op de straat gekomen riep men 'hulp, eene vrouw in het water'! Alsdan begaf zij zich naar de plaats van het geschrei en aldaar aangekomen, bemerkte zij dat al de reeds toegesnelde omstanders weinig den moed hadden om zich in gevaar te stellen.

Het is donker, het water hoog, de stroom snel en hevig, toen eindelijk Leo Van Autreve, zonder aarzelen den moed had den boot van den schipper, welke met zijn schip aan de kaai in lossing lag, los te maken, sprong op den zelve, Prudencia Van Damme, met eene lamp in de hand en zonder het gevaar in te zien, volgde hem, en beide lieten zich, op het geleide der flauwe licht der lamp afdrijven. Weldra gekomen aan eenen kant alwaar den oever der Lei recht steil is, ontwaarden zij (Leo van Autreve en Prudencia Van Damme) een bejaarde vrouw, Angeline Huys, echtgenote van Jan Baptiste Kints, welke zich drijvend vasthielt aan een vooruitstekend takje bijna krachteloos en uitgeput en op het punt te verdrinken, wanneer de komparanten dezelve ten berijkel van hun leven hebben vastgegrepen in den boot geplaatst en nog levend op de kant gebracht.

Zijn ook voor ons verschenen:

1 **Pieter Francies Debacker**, koophandelaar en gemeenteraadslid.

2 **Felix Minnens**, slachter

3 **Angelus De Booser**, stoeldraaier

welke personen als ooggetuigen van het gebeurde de vorenstaande omstandigheden voor waarachtig bevestigen.

Zij verklaren nog in geen maagdschap te zijn met Leo Van Autreve en Prudencia Van Damme voornoemd.

Van alle welke wij hebben opgemaakt het tegenwoordig verslag dag en jaar als boven, hetwelke de komparanten en getuigen (met) ons hebben geteekend, behalvens Leo Van Autreve die verklaard heeft niet te kunnen teeken bij gebrek aan kunde.

Leo Van Autreve is geboren te Deinze op 28 september 1831. Hij was dagloner.

Prudencia Van Damme is eveneens te Deinze geboren op 15 januari 1846.

Beide zijn niet verwant met de drenkelinge. Hun gedrag en zedelijkheid zijn onberispelijk. Leo kan zwemmen, maar Prudencia niet. Prudencia zou reeds eerder een daad van moed en zelfopoffering gesteld hebben zonder daarvan aangifte te hebben gedaan bij het stadsbestuur.

Beiden worden voorgedragen om een geldelijke beloning te krijgen.

(wordt vervolgd)

Romain De Bouver

BRONNEN VOOR GENEALOGISCH ONDERZOEK – ENKELE NUTTIGE TIPS

C. Directe belastingen

In het vorig nummer bespraken we de registratie- en hypotheekrechten. Deze zijn net zoals de BTW, de accijnzen en de douanerechten indirecte belastingen. De directe belastingen kennen we thans als personenbelasting en vennootschapsbelasting. Op basis van deze belasting wordt ook de gemeentebelasting berekend.

Tot omstreeks 1914, en dit vanaf de Franse Periode, was er een ander belastingstelsel gangbaar. Als nationale belastingen kenden we de grondbelasting, personele belasting, patentbelasting en de minder belangrijke mijnbelasting. Opcentiemen werden geheven ten behoeve van de provincie en de gemeente. Daarnaast bestonden er ook afzonderlijke gemeente- en provinciebelastingen. We denken dan aan de hoofdelijke omslag, de hondenbelasting, de belasting op rijtuigen en fietsen,...

Van de provinciebelastingen is nog een spoor terug te vinden in de archieven van de provincie (voor Oost-Vlaanderen deels bewaard in het rijksarchief te Gent en deels (wat de periode vanaf 1900 betreft) in het Provinciaal Archief, Gouvernementstraat 1 Gent (voor meer informatie raadpleeg op internet de site

http://www.oost-vlaanderen.be/public/over_provincie/geschiedenis/archief/index.cfm).

Archieven betreffende de nationale directe belastingen zijn bijna uitsluitend terug te vinden in de moderne archieven van de gemeentebesturen (bewaard in de rijksarchieven of nog bij de gemeentebesturen zelf - het Ministerie van Financiën heeft blijkbaar alle oude belastingkohieren vernietigd). Kohieren met gemeentebelastingen vindt men er uiteraard ook terug.

Hieronder een kort overzicht van de 3 belangrijkste nationale directe belastingen.

De grondbelasting:

Een belasting die berekend werd op het zuiver netto-inkomen (bruto inkomsten min lasten) of belastbaar inkomen. Naast de eigenlijke jaarlijkse rollen van grondbelasting vinden we in de moderne gemeentearchieven ook vaak dubbels van de kadastrale leggers terug met per eigenaar al de bezittingen in de gemeente (in een volgend nummer van *Leiestam* gaan we dieper in op de archieven van het Kadaster).

Aanvankelijk was deze grondbelasting een repartitiebelasting, d.w.z. dat centraal werd beslist welk bedrag aan belastingen er in totaal diende geïnd te worden en dat dit bedrag volgens een vaste verdeelsleutel verdeeld werd onder de provincies, vervolgens onder de gemeenten en ten slotte onder de eigenaars in de gemeente op basis van het belastbaar inkomen. Nadien werd afgestapt van dit systeem. Vanaf 1871 betaalde iedereen 7% van zijn K.I. als grondbelasting.

De personele belasting:

Omdat niet alle vermogenden veel onroerende bezittingen hebben, zocht men naar andere belastingsvormen gebaseerd op de welstand van burgers. Na een lange zoektocht en herhaaldelijke wetswijzigingen, wordt vanaf 1822 (en dit tot W.O. I) belasting geheven op:

1. De huurwaarde van de woning (4%)
2. De deuren en vensters
3. De haarden (belasting werd afgeschaft in 1879)
4. Het "meubilair" (1% op de waarde van het meubilair en huisraad)
5. De dienstboden
6. De paarden

De patentbelasting:

Om een bepaald ambacht of industriële activiteit te mogen uitoefenen of handel te drijven moest men beschikken over een patent, waarvoor men jaarlijks diende te betalen. Deze belasting was aanvankelijk gebaseerd op het soort beroep, het bevolkingscijfer van een gemeente en de huurwaarde van de gebruikte ruimte, maar werd vanaf de Hollandse Periode sterk verfijnd door meer indicatoren een rol te laten spelen (vb. aantal arbeiders, hoeveelheid die geproduceerd werd,...). De lijsten van Deinze en deelgemeenten zijn vrij goed bewaard gebleven. Vanaf 1871 werden alle directe rijksbelastingen op één lijst vermeld.

DE STATEN VAN GOED VAN DE HEERLIJKHEID EKE
(EKE, NAZARETH)

(vervolg van Leiestam 4/2006 p. 578-579)

29/8/1782: St. Adriaen CLAUS fs. Ferdinand jongman + Eke 25/7/1782

Erfgenamen: zijn 3 zusters

Geertruy en Françoise CLAUS

Joanne CLAUS + x Jan Baptiste NOVAERS waarvan 1 K: Geertruy meerderjarig

xx Jooseph HOSPITAEEL waarvan 1 K: Hubertus 15 j.

(geregistreerd in register 69, folio 162 verso)

23/12/1782: St. Lievine DE KEYSTERE fa. Arnout + Eke 10/5/1782

x Joannes DE LOORE fs. Lieven wed., waarvan 2 K:

Regina 3 j. en Fransciscus 5 weken

(geregistreerd in register 69, folio 167 verso)

23/12/1782: St. Bernardus DE RUYCK fs. Joannes + Eke 7/12/1781

x Joanne Marie GELUCK fa. Anthone wed., waarvan 4 K:

Pieter Joannes 7 j., Joannes Baptiste 5 j., Joanne Cathariene 3 j. en Joanne Therese 1 j.

(deze staat is enkel terug te vinden in register 69, folio 181 verso)

1781 :

22/1/1781: St. Pieter DHONT fs. Alexandre + Eke 19/5/1780

x Joanne BALSART fa. Jan wed., waarvan 4 K:

Thomaes 19 j., Pieter Frans 14 j., Joannes Frans 10 j. en Marie Christine 7 j.

(geregistreerd in register 69, folio 85 verso)

22/1/1781: St. Josyntjen THIENPONDY fa. Jan + 30/12/1780

x Joos VANDE CASPEELE wed., waarvan 5 K:

Pieter, Jan en Jeron meerderjarig; Joanne x Livin VANDER BEKEN;

Frans + x Marie VAN DAMME waarvan 1 K: Marie 5 j.

(deze staat is terug te vinden in pak 82 en in register 69, folio 35)

11/6/1781: St. Ignaetius MEIRLAERE fs. Adriaen + Eke 2/4/1781

x Anne Marie VANDE VELDE +, waarvan 2 K: Jan Baptiste 9 j. en Catharine 7 j.

xx Joanne Therese VAN HOUCKE fa. Livinus wed., (voordien wed. van Pieter CLAUS)

waarvan 2 K: Pieter Frans 5 j. en Norbertiene 3 j.

(geregistreerd in register 69, folio 47 verso)

11/6/1781: St. Pieter SCHAUBROECK fs. Pieter + Eke 25/1/1781

x Jacquemyne LESSEEL +, waarvan 7 K:

Joannes in Eke; Pieter en Joseph in Gent (H. Kerst); Pieter Frans meerderjarig;

Joanne x Jan BOONE in Eke; Livine x Jan Baptiste LAUWAERT in Nazareth;

Gillis Balthazar + Gent (H. Kerst) waarvan 2 K: Pieter 11 j. en Joannes 8 j.

(deze staat is terug te vinden in pak 82 en in register 69, folio 45 verso)

3/9/1781: St. Anne Marie DE RYCKE fa. Adriaen + Eke 10/5/1781

x Joannes VAN HOECKE fs. Jan wed., waarvan 1 K: Marie Isabelle Therese 9 m.

(geregistreerd in register 69, folio 80 verso)

17/9/1781: St. Franscies COPPENS fs. Franscies + Eke 24/5/1781
 x ? +; xx Dorothea GEIRREGAT fa. Lieven waarvan geen K
 (Dorothea GEIRREGAT was voordien wed. van Joannes DE VLEESSCHAUWER
 Waarvan 1 K: Judocus)
 (geregistreerd in register 69, folio 83)

10/12/1781: St. Lieven VANDERBEKEN fs. Pieter + Eke 30/7/1781
 x Joanne VANDE CASPEELE wed., waarvan 6 K:
 Frans, Judocus, Joannes Baptiste en Amandus meerderjarig;
 Dominicus 22 j. en Catharine 21 j.
 (deze staat is terug te vinden in pak 82 en in register 69, folio 71)

1780 :

10/1/1780: St. Guiliemus MEIRE jongman + Nazareth 24/11/1779
 Erfgenamen : Livinus MEIRE;
 Frans MEIRE + x Brigitte VANDE KERKHOVE waarvan 1 K: ?
 (geregistreerd in register 69, folio 2)

5/6/1780: St. Liven DE COCKERE fs. Pieter + Eke ?
 x Anne Francoise BOELAERT fa. Pieter wed., waarvan 6 K :
 Pieternelle x Joannes Baptiste CORYN; Isabelle Marie x Judocus POELLET ;
 Anthona Carolina, Catharine en Judocus meerderjarig ; Anne Louise 23 j.
 (geregistreerd in register 69, folio 10 verso)

5/6/1780: St. Emanuel VANDER CRUYSEN fs. Joannes + Eke 27/11/1778
 x Joanne Marie BEKAERT fa. Pieter wed., waarvan 3 K:
 Pieter Judocus 8 j., Marie Theresia 7 j. en Maurus 2 j.
 (geregistreerd in register 69, folio 14)

4/9/1780: St. Angeline HUYS fa. Jacobus + Eke 15/7/1780
 x Augustinus VAN RENTERGEM wed., waarvan 3 K:
 Marie Judoca 8 j., Francisca 3 j. en Eurgula 7 m.
 (geregistreerd in register 69, folio 19)

Zonder datum: St. Engelbertus RYCKAERT fs. Jacobus en Joanne D'HOOSSCHE
 + „bij gevalle binnen de stadt gendt“ 1779
 Erfgenamen: zijn broers en zusters:
 Joannes Benedictus RYCKAERT +, waarvan 1 K: Joannes Baptiste;
 Joannes Jacobus RYCKAERT;
 Joanne Christine RYCKAERT x Jan Baptiste DE GEYTER;
 Catharine RYCKAERT x Jacobus DE CONINCK
 Seraphine RYCKAERT x Pieter Joannes VAN AUDENHUYSE
 (deze staat werd enkel teruggevonden in pak 82)

29/9/1780: St. Jacobus VERGUCHTEN fs. Marinus + Nazareth ?
 x Pieternelle DE CUYPER wed., waarvan 5 K: Joannes meerderjarig;
 Livyne x Joannes DE MOOR; Isabelle x Louis ELIAS ;
 Liven + x Pieternelle DE MOOR waarvan ? K;
 ? + x Joannes VERBAUWEN waarvan 2 K: Jacobus meerderjarig en Ignatius wees
 (geregistreerd in register 68, folio 277)

(wordt vervolgd)

Guido Demuyne